

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna pettivrsta (šestina „Domoljubove“ širine 34 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Čekovni promet poštno-hranilničnega urada št. 824.797.

Štev. 19.

V Ljubljani, dne 10. maja 1906.

Leto XIX.

Govor dr. Ivana Šusteršiča na ljudskem shodu 29. pr. m.

(Konec.)

Stališče delavca.

Potem, gospoda moja, smo morali prejeti vladno predlogo s stališča delavca. To bilo jako lahko. Kmetijski delavec ima nake interese, kakor kmet. Če si bo kmet oboljšal svoje stališče, bo to ob enem oboljšanje stališča delavca, in če je govor o 9 kmetijskih mandatih v splošni kuriji, je otovo jasno, da bodo ti mandati tudi v korist kmetškemu delavcu.

Glede industrijalnih delavcev je stvar vno tako jasna. Delavec dandanes nima volilne pravice, po vladni predlogi jo pa bi, in sicer razmerno obilno v primeri s danjim stanjem in v primeri z drugimi željami. 10 mandatov v splošni kuriji je zmerno veliko več, nego znašajo mandati splošne kurije v katerikoli drugi deželi. (Pritrjevanje.)

Tedaj s stališča vseh produktivnih stanov, s stališča kmeta, s stališča obrtnika in stališča delavca in, če hočete tudi s stališča meščana smo morali reči, da je predloga koristna in zaradi tega smo si morali reči da kot vestna ljudska stranka moramo predlogo sprejeti (Klici: Tako je!).

Splošno demokratično stališče.

Ali gospoda moja, pride še splošno demokratično stališče. Vlada nam je nudila 10 mandatov splošne skupine, torej ravno toliko mandatov, kakor jih ima danes veleposl.

Vprašam, ali ni to velikanskega pomena, ako vstopi 10 poslancev splošne in enake volilne pravice v deželni zbor Kranjski? Ali ne pomeni to močnega demokratiziranja našega deželnega zbora Kranjskega? (Klici: Kaj pa da!). Kar je pa še bolj važno, je to, da ravno teh 10 mandatov splošne in enake volilne pravice postane odločilnega pomena v deželnem zboru našem, ravno teh 10 mandatov bo odločevalo, kje bo večina v deželnem zboru Kranjskem, tako da pridemo do velikanskega vpliva splošne in enake volilne pravice na naš deželni zbor. Kamor se teh 10 mandatov nagne, tam je večina (Pritrjevanje.)

Razun tega pa je vlada predlagala še nekaj drugega, kar ni v nobeni drugi deželi: da ta splošna skupina, voljena iz enake in splošne volilne pravice, dobi tudi v deželnem odboru svojega zastopnika.

In kaj pomeni to za splošni napredek našega ljudstva v deželi, vsak lahko sam presodi. (Pritrjevanje.)

Narodno stališče.

Tudi z narodnega stališča pomenja vladna predloga velikanski napredek. Gospoda moja, v tem pogledu se sklicujem na izpričevalo ljubljanskega župana Ivana Hribarja, ki je dne 3. aprila zjutraj k meni prišel z besedami — danes moram reči s hinavskimi besedami: „Jaz vam priznavam — to so bile njegove besede — da to, kar je vlada predložila, pomeni z narodnega stališča velikanski napredek.“ Tako je govoril ljubljanski župan dne 3. aprila v mojej pisarni, dne 4. aprila pa je z lajno obstrujiral ljubljanski župan (veli-

kansko ogorčenje in klici: Hinavec!) zoper to, kar je meni nasproti pred 24 urami označil bil kot velikanski narodni napredek. Gospoda, komu izmed teh ljudi je še kaj verjeti? (Klici: Nobenemu!) Ali ni to najgrše, najpodlejše hinavstvo od tega človeka, ki je župan ljubljanski in ki se dela velikanskega narodnjaka? (Burno pritrjevanje.) Nedavno sem ga jaz sam še imel za narodnega moža in sem bil tako naiven misliti, da ima ta človek nekaj demokratičnega čustva v sebi. Zadnje zasedanje deželnega zbora je pa pokazalo, da je v srcu ravnotak, kakor dr. Tavčar ali dr. Ferjančič s kravjim zvoncev, da ni čisto nič boljši in zato pa bo ljudstvo popolnoma ravnotako z njim ravnalo kakor z drugimi svojimi sovražniki. (Pritrjevanje.)

Vladna predloga, pravim, pomeni z narodnega stališča velikanski napredek. Danes je 25 slovenskih in 11 nemških poslancev v deželnem zboru, in ker se stranke delijo, je položaj tak, da nemški poslanci odločujejo. Kamor se nagnejo, tam je večina, tako da je baron Schwegel gospodar deželnega zbora kranjskega. To je današnje razmerje. Kakor hitro pa pride v deželni zbor 10 novih slovenskih poslancev splošne in enake volilne pravice, se to razmerje popolnoma neha. Odslej bode stalo 35 slovenskih poslancev zoper 11 nemških. Tedaj se pomen tistih nemških glasov bistveno zmanjša. Vsaj to lahko vsak razume, kdor je kedaj hodil v II. razred ljudske šole, ker tam že štejejo do 100 (Veselost.) samo v abc-razredu, v I razredu tega ne morejo razumeti, ker štejejo tam samo do 20 in očitvidno so uredniki tržaške „Edinosti“ hodili le v abc-razred (Živahna veselost), ker ne znajo izračunati, kak napredek z narodnega stališča bi bilo to, če pride v

deželni zbor 10 novih slovenskih poslancev.

In, slavni zbor, ne samo to, da pride 10 novih slovenskih poslancev v deželni zbor kranjski, ampak da teh 10 slovenskih poslancev v bodoče odločuje o večini v deželnem zboru, ne pa več tistih 10 nemških poslancev, da torej koruptivni element odpade, ki je kot mōra zadnje desetletje tlačil javno življenje v deželi, v tem leži velikanski napredek, ki tiči v dne 2. aprila predloženi vladni predlogi in zoper ta velikanski narodni napredek je narodna stranka, oziroma stranka, ki se imenuje narodna, ki pa v resnici ni narodna (klici: Tako je!), z bobnom, lajno, trobento in kravjim zvoncec obstruirala. (Klici: Sramota! Izdajalci!) Da, vprašam Vas, ali je ta stranka že kedaj učinila hujše narodno izdajstvo, nego v tem trenutku, ko je zoper ojačenje slovenstva v deželnem zboru marširala z instrumenti društvene godbe ljubljanske, s kravjim zvoncec in staro lajno. (Burno odobravanje.) Jaz rečem, veliko narodnih hudodelstev ima na vesti ta stranka, ali najhujše je bilo to in veseli me, da jej je na čelu ljubljanski župan Ivan Hribar, ker je v tem hipu hinavska krinka padla z njegovega obraza, sedaj se poznamo in sedaj svetimo z bakljo v ta izdajalski obraz. (Gromovito, dolgotrajno ploskanje in odobravanje.)

Zveza z Nemci — kje je.

In potem pa, gospoda moja, imajo ti ljudje, ki hočejo, da se nadaljuje sedanja krivica, ki hočejo, da tudi naprej nemški glasovi v deželnem zboru kranjskem odločujejo, ki z obstrukcijo ničesar drugega niso storili, nego Nemcem šli po kostanj v ogenj, ker so Nemcem z obstrukcijo ohranili še za nekaj časa privilegirano stališče v deželnem zboru, potem pa imajo ti ljudje infamno čelo, trditi, da smo mi, Slovenska Ljudska Stranka, zvezani z Nemci! (Velikansko ogorčenje.)

To se drznejo trditi ljudje, ki imajo vse, kar imajo politične posesti v svojih rokah, vse iz rok Nemcev! (Pritrjevanje.) To se drznejo trditi ljudje, katerih podpisi se še danes nahajajo na tisti zloglasni nemško-slovenski zvezi, ki je leta 1895. bila sklenjena, Hribar sam mi je pravil, da je on tisto pogodbo z Nemci lastnoročno podpisal, seveda je rekel, da s solzami v očeh. (Smeh in klici: Kaj pa da!) Gospoda moja, jaz vem, da ljubljanski župan Hribar zha po potrebi bolj jokati, kot najstarejši krokodil ob Nilu (bučna veselost), ampak jaz Vas vprašam, če gre eden s solzami v očeh krast (ponovljena veselost), ali ni to ravnotako tatvina, kakor če krađe brez solz? Jaz mislim, noben sodnik ga ne bo zaradi tega opustil, če pravi: Saj sem se jokal, ko sem kradel. (Smeh.) Ljubljanski župan Hribar pa hoče biti dober narodnjak in hoče biti oproščen vsake krivde, ker pravi, da se je takrat jokal, ko je izdajalsko pogodbo podpisal! Da pa mora biti ta reč, katero je podpisal župan Hribar, ja k o h u d a, dokazuje okolnost, da se liberalci ne upajo, javno pokazati, kaj so podpisali. Trdijo, da ni nič drugega, kakor samo ljubljansko gledišče, ki je bilo podlaga in vsebina pogodbe, ampak na vsak poziv, da naj pokažejo listino, ki so jo podpisali, če je tako nedolžna,

pa molče in kratkomalo s tistim papirjem ne pridejo na dan. Jaz si vsaj ne morem misliti, da je ta papir od leta 1895. že izginil, ker sem prepričan, da je tak važen akt, kjer se še Hribarjeve solze poznajo (Bučna smeh), vendarle še kje shranjen v kaki omarici ali Wertheimerci pri velikih bankovcih. Pomislite vendar, kakošna škoda bi bila, ko bi se bil izgubil ta dokument, na katerem se nahajajo še solze velikega ljubljanskega narodnega župana Hribarja kot pečat! (Bučna veselost). Tak važen dokument mora vendar priti v deželni muzej ali pa morebiti v muzej, katerega misli Hribar napraviti na ljubljanskem gradu. (Ponovljena veselost).

Torej presmešno je, če ti ljudje nam podtikajo zvezo z Nemci pri tem pa tega ne dajo iz rok, kar imajo v rokah. Peter Grasselli je s pomočjo nemških glasov prišel v deželni odbor in dr. Danilo Majaron je z nemškimi glasovi bil izvoljen za Grassellijevega namestnika v deželnem odboru, in ti ljudje sedaj vpijejo o zvezi z Nemci!

Menim, da bi bila pred vsem dolžnost njihovega poštenja, da odlože svoje mandate od Nemcev sprejete, potem naj pa vpijejo čez nemško zvezo. Ampak ob enem obdržati v roki in v žepu koristi zveze z Nemci, obdržati v žepu, rekel bi ukradeno uro, na drugi strani pa vpiti proti tatu, to je nesramnost, to je infamnost, in to si enkrat za vselej od te čedne druhalj prepovedujemo (Gromovito odobravanje in ploskanje) in to si bode prepovedalo tudi slovensko ljudstvo enkrat za vselej od teh ljudi, na katere edino se prilaga to, kar so pisali v svojem umazanem listu namreč: „da niso sijo na čelu pečat narodnega izdajstva in efijaltstva in da bodo poštene Slovenci v bodoče naprej pljunili pred takimi brezstidnimi kreaturami.“ (Burno odobravanje.)

Možje! To niso moje besede, ampak kadar čutim potrebo da dam krepke izraze ogorčenju, potem vzamem „Sl. Narod“ v roke in tam najdem toliko krepkih besed in stavkov, ki se prilagajo edino le tem ljudem, da potem tudi „Narod“ citiram in zato sem tudi ta stavek, s katerim ste vsi tako zadovoljni, pobral iz „Sl. Naroda“ (Živahna veselost). Seveda so ti ljudje to pisali zoper nas, ampak prilaga se pa izključno le njihovi lastni efijaltski in izdajalski stranki sami (Burno odobravanje).

Slovenska Ljudska Stranka je izvršila dolžnost ljudske stranke.

Torej, gospoda moja, kratko povedano, iz stališča kmeta, obrtnika, delavca, iz stališča demokracije, iz stališča narodnega napredka, iz stališča pravice, časti in pomena slovenske narodnosti v naši deželi smo presojali to vladno predlogo, in iz vsakega teh stališč je bila vladna predloga sprejemljiva za S. L. S., ker je bila sprejemljiva za slovensko ljudstvo, in zaradi tega smo mi sklenili, da to vladno predlogo sprejmemo. (Burni Živio klici).

Seveda smo morali obenem pogoj sprejeti, katerega je baron Schwegel v imenu Nemcev v odseku stavil, in ta pogoj je bil, da se osigura mandatno razmerje v toliko, da mi veleposestnikom ti-

stih 10 mandatov, ki jih sedaj imajo, tudi v bodoče ne bomo mogli vzeti. Torej veleposestniki niso več zahtevali, kakor za sedaj imajo, in če potem pomislimo, da b prišlo novih 10 slovenskih poslancev v dež. zbor in sicer poslancev sploš. in enakega vol. prava, in ako pomislimo, da bi tistih 10 nemških poslancev ne igralo nobene odločilne vloge več, ker bi jim nasproti stala složna in močna slovenska večina, potem smo si mislili, zakaj naj bi torej ne sprejeli tistega pogoja, ker z njim Nemci, kakor rečeno, niso zahtevali več, kakor imajo že sedaj, ampak bi bil nasprotno njihov položaj močno poslabšan. In še tisti pogoj je tak, da bodo Nemci v bodoče veliko manj pravic in sigurnosti imeli, kakor danes. Namreč danes, slovenska večina v deželnem zboru ni v stanu brez Nemcev sprejeti nobenega kmetskega ali mestnega volilnega okraja. Če Nemci rečejo: Mi ne privolimo v to, je vsaka izprememba izključena; v bodoče pa na podlagi tega, kar so Nemci zahtevali po baronu Schweglu, ne bo več tako, ampak slovenska večina bo v bodoče volilne okraje v kmetski mestni in v splošni skupini lahko svobodno izpremenila, in slovenska večina bo poleg tega brez nemškega dovoljenja lahko znižala cenzus v mestni in kmetski skupini, tako, da bo lahko rekla: Dosedaj so smeli v mestni skupini voliti samo tisti, ki so plačevali vsaj 8 K direktnega davka, v bodoče voli vsak, kdor plača 2 K, 1 K ali sploh tudi kdor plača le en vinar direktnega davka. Ali to ni velikanski napredek napram sedanjemu položaju? Torej z mirno vestjo lahko rečem: Kakor hitro so Nemci rekli: To je naš pogoj, sicer gremo ven in zaprečimo tako vsako sklepanje, bila je naša dolžnost kot slovenske ljudske stranke, da smo sprejeli tudi ta pogoj. Ali je bilo to prav, povejte Vi! („Burno odobravanje“ in klici: „Prav, prav.“)

Preprečeni liberalni načrt.

Seveda za liberalce je bila stvar drugačna. Ti so čakali na dvoje, kaj rečemo mi in kaj rečejo Nemci. Zanašali so se na nas in na Nemce in zato je letal Hribar dne 3. aprila vedno špijonirat, kaj bomo rekli.

Oni so mislili, da bomo mi rekli: Mi vzamemo ali sprejmemo samo splošno in enakovolilno pravico. Da, z a trajno vzamemo samo splošno in enakovolilno pravico, to je res, in mi jo bomo tudi izvajali tudi za deželni zbor, ali za sedaj, kot korak, ki pelje do splošne in enake volilne pravice, nam je pa tudi ta volilna predloga vlade dosti dobra, da jo lahko sprejmemo. Liberalci so torej čakali, kaj porečemo mi, in so mislili, če mi rečemo ne, če rečemo, da jo odklonimo, v istem hipu bi bili uprizorili liberalci velikansko agitacijo po deželi, češ, poglejte, samo obstruirati hočejo, iz hudobije, iz lenobe, ker nočejo stvarno delati; poglejte kmetje, večino bi bili dobili, pa vaši poslanci niso hoteli. In istotako bi bili delavcem rekli, poglejte, 10 mandatov splošne kurije bi bili lahko dobili, pa klerikalci niso hoteli. Torej mi bi se bili kazali ljudstvu kot izdajalci ljudskih koristi: Poglejte, 10 novih slovenskih po-

slancev bi bilo prišlo v deželni zbor in Nemci bi bili popolnoma potisnjeni ob steno, pa „kierikalci“ niso hoteli! In reči moram, v tem slučaju bi bili liberalci prav imeli s trditvijo, da mi nismo vestno postopali, kakor smo bili dolžni kot Slovenska Ljudska Stranka, ampak da smo res izdali koristi kmeta, obrtnika, delavca, ter narodne in demokratične interese. To vse bi bili mi res izdali, ako bi bili vladno predlogo odklonili. Kako lepe bi se tedaj bili kazali liberalci, še veliko lepše, kot ljubljanski župan Hribar takrat, ki je jokaje podpisal pogodbo z Nemci. (Živahna veselost.)

Toda mi smo liberalcem ta čedni načrt prekrižali in sedaj imamo pravico, njim vse to očitati, kar so hoteli nam predbacivati. To je eno. Najbolj pa so se liberalci zanašali na Nemce. Če bi bili Nemci predlogo odklonili, bi se bili liberalci lepe delali nam nasproti, češ, mi bi bili radi predlogo sprejeli, ampak Nemci nečejo, mi bi drugače z veseljem glasovali zanjo, ali Nemci nečejo, če gredo ven, je volilna reforma pokopana. Ker se pa ni ne eno ne drugo zgodilo, in mi nismo bili tako brezvestni in neumni, da bi bili vladno predlogo odklonili, in so tudi Nemci izjavili, da jo sprejmejo, so pa prišli liberalci z velikim bobnom, kravjim zvonom, lajno, ragljo, piščalko, ker jih je v tem hipu dopolnoma zapustila pamet, kajti niso računili na to, da bodo Nemci vladni predlogi pritrdili.

Najbolj nazadnjaška stranka.

Zakaj pa so Nemci pritrdili vladni predlogi? To je jako važno. Pri tej priliki se je zopet pokazalo, da je baron Schwegel pač veliko boljši politik, kot cela liberalna stranka skupaj. Ta mož dobro pozna svoje ljudi. Vlada je prinesla predlogo, v kateri je sicer varovala posestno stanje Nemcev, kojega se glede na večkrat povdarjeno odločilnost nemških glasov tudi dotakniti ni mogla, sicer pa storila velik korak v prid slovenjenja in demokratiziranja deželne zboru. No, mislil si je baron Schwegel, če mi rečemo „ne“, bo to napačno za nas in bo šlo na naše troške, ker veleposestvo, katero ima itak velikanke predpravice, se bistvenemu razširjenju volilne pravice dolgo ne more ustavljati, in zato je z mirnim srcem rekel: Jaz vladno predlogo sprejemam. Nato je pa on čakal, kaj bodo liberalci storili, in res ti ljudje s Hribarjem na čelu so šli kakor teleta notri in pomagali Nemcem iz zadrege. (Živahna veselost in odobravanje). Gospoda moja, če so Nemci rekli: Mi smo zadovoljni s tem, da ne bomo več imeli odločilne vlade v deželnem zboru, potem je dolžnost bila vsakega narodnega moža, hitro Nemce za besedo prijeto in reči: Dobro, pojdimo in napravimo hitro to stvar. (Klici: Tako je!) Ti neumneži narodnapredni, ti narodnapredni, ne vem, kako hočem reč, osli (Bučen smeh), ti pa so šli v ogenj po kostanj za Nemce in onemogočili to, da bi Nemci nič več ne imeli odločilnega vpliva v deželnem zboru. Leta 1869. že je narodna večina deželne zboru sklenila ravnotako spremembo deželne volilne reda v mestni skupini, s priklopljenjem industrijalnih krajev, dobro vedeč, da bi bila potem enkrat za vselej osigu-

rana slovenska večina v deželnem zboru, in takrat vlada ni hotela zakonskega načrta predložiti cesarju v potrjenje, danes pa pride vlada z dovoljenjem cesarjevim z ravnostim, kar je slovenska večina leta 1869. zahtevala, pride razun tega še s pomnožitvijo slovenskih mandatov za 10 na podlagi splošne in enake volilne pravice, in Nemci so zadovoljni s tem in pravijo: Dobro, mi to sprejmemo, če tudi je v našo škodo, — a najdejo se narodni poslanci, ki zoper to obstruirajo — da, vprašam, može, ali se je kdaj izvršilo večje narodno hudodelstvo, nego je ta obstrukcija takozvane narodnapredne stranke, pravim takozvane, kajti ona ni narodna in ni napredna, ampak čisto navadna breznarodna nazadnjaška stranka, bolj nazadnjaška, kakor nemški veleposestniki! **Da, baron Schwegel more danes v deželnem zboru vstati in reči: Jaz sem bolj napreden, bolj naroden, kakor ljubljanski župan Ivan Hribar in cela njegova banda** (Burno odobravanje in veselost), **Jaz sem bil pripravljen s svojimi somišljeniki glasovati za dalekosežno razširjenje volilne pravice, za izdatno pomnožitev slovenskih mandatov, za ojačenje kmetkega in obrtniškega elementa v deželnem zboru jaz sem bil pripravljen glasovati za to, da večina slovenskega ljudstva postane tudi večina v deželnem zboru, in da moja stranka neha biti odločilna, — ti ljudje pa, Hribar in vsi drugi narodnapredni lajnarji pa so obstruirali zoper to** (Gromovito ploskanje in odobravanje).

Danes je najbolj nazadnjaška in protinarodna stranka v deželi liberalna slovenska stranka in gospóda moja, danes moramo reči in opravičeno rečem: **Od danes naprej, po teh dogodkih v deželnem zboru Kranjskem, gre najstrupenejša ost našega boja zoper to protinarodno in protiljudsko stranko** (Viharno odobravanje in ploskanje).

Liberalna stranka je hotela boj — in imela ga bo.

In gospóda moja, proti svojemu prepričanju smo hoteli še dne 4. aprila napraviti veliko koncesijo liberalni stranki. Bolelo nas je, odkrito povem, bolelo nas je, da narodna stranka obstruirala zoper največji narodni napredek, ki je bil sploh mogoč, odkar imamo ustavno življenje.

Bolelo nas je to in za to smo hoteli pridobiti liberalno narodno stranko, da glasuje za volilno reformo. Po posredovanju gospóda deželne predsednika sva se sešla dné 4. aprila s Hribarjem, kot načelnikom narodnaprednega kluba. Vprašal je deželni predsednik, kaj da liberalna stranka pravzaprav hoče in Hribar je odgovoril: Mi hočemo, da mestna skupina ostane takošna, kakršna je, Izjavil sem: Dobro naj bode.

Potem je hotel tretji mandat za Ljubljano v mestni skupini. Rekel sem: Dobro, naj bode tudi to. Saj to bi bil tudi slovenski mandat in mi smo za to, da se pomnožijo slovenski mandati, kolikor sploh mogoče. Torej dobro, naj dobi Ljubljana tretji mandat. Tudi za to smo bili, tako da smo bili pripravljeni, spolniti skoraj vse želje Hribarjeve, ampak sam o pod enim pogojem, da se takoj na podlagi kompromisa obeh slo-

venskih strank sprejme volilna reforma še tisti dan, t. j. v sredo dne 4. aprila zvečer. Kakor rečeno, storili smo to proti svojemu prepričanju, ker žalostno bi bilo, da bi slovenske industrijske kraje in narodne trge, ki se deloma že bijejo za volilno pravico, v mestno skupino po 30 do 40 let, prisiljeni po liberalnih slovenskih poslancih, vrgli ven iz mestne skupine. (Pritrjevanje.)

Pomislite vendar, kako si n. pr. želijo trgi kakor Cerknica, Vipava, Sodražica, Rače, da bi volili, kakor drugi trgi, v mestni skupini. Pomislite, da imajo industrijalni kraji Jesenice, Javornik, Kropa, Železniki, Kamna gorica in drugi ravno tako in skoraj večjo pravico biti v mestni skupini, kakor marsikatero mesto, ker imajo velik pomen za obrtni napredek dežele, ampak, kakor rečeno, pripravljeni smo bili skleniti kompromis tisti dan, ker so se nam smilili liberalci. Pomislite, c. kr. višji deželnosodni svetnik extra statum s kravjim zvonom, župan deželne stolnega mesta Ljubljane z lajno, državni poslanec dr. Ivan Tavčar s trobentico (Veselost) — jaz vas vprašam, ali ni to za jok? (Živahna veselost.) To mora kamen omehčati in zato nam ne smete zameriti, da smo mehki postali in smo bili dne 4. aprila pripravljeni skleniti kompromis in odnehati; liberalci bi bili dobili skoraj vse, kar so želeli, ali kar so vsaj rekli, da želijo. Tudi Nemci so rekli po baronu Schweglu, da so z označenim kompromisom zadovoljni, torej da privolijo tudi še en nadaljni slovenski mandat; toda liberalci niso hoteli. Zbrali so se v klubu, — kadar se ti gospodje zberejo v posvetovanje, gotovo kaj sklenejo, kar je neumno, in navadno sklenejo to, kar je v škodo deželi, ljudstvu in slovenski narodnosti — in sklenili so da odklanjajo kompromis. S tem je po lastni krivdi liberalcev tudi naša koncesija padla v vodo in od dne 5. aprila dalje stojimo na stališču, da ne odnehamo niti za en las več.

Liberalci niso hoteli, ko smo jim ponudili svojo pošteno roko, sedaj naj liberalci nosijo posledice. **Odslej je vladna predloga najmanj, kar mi sploh sprejeti moremo.** (Viharno odobravanje in ploskanje).

To smo mi dolžni slovenskemu ljudstvu, to smo mi dolžni vesoljnemu slovenskemu narodu, to smo mi dolžni slovenskemu kmetu, to dolgujemo slovenskemu obrtniku, — ker ne pustimo za nobeno ceno več industrijalnih krajev ven iz mestne skupine, to smo mi dolžni slovenskemu delavcu, to smo mi dolžni svojim demokratičnim načelom, to smo mi dolžni slovenskemu narodu in zaradi tega ne bomo odslej niti za las odjemali: **Liberalna stranka je hotela boj, imela ga bode in sicer do popolnega uničenja.** (Viharno, dolgotrajno odobravanje in ploskanje in gromoviti „Zivijo“-klici).

Zaupnica poslancem.

Po govoru g. dr. Šusteršiča je predlagal g. zbornični svetnik Ivan Kregar sledečo resolucijo:

Shod „Slovenske Ljudske Stranke, popolnoma odobrava

postopanje deželnih poslancev te stranke v kranjskem deželnem zboru in jim izreka popolno zaupanje in zahvalo. Izjavlja, da najmanj kar morajo zahtevati glede volivne preosnove to, kar vsebuje vladna predloga in protestuje najodločneje proti vsakemu kompromisu, ki bito predlogo poslabšal.

Predsednik zaključuje shod z zahvalo gospodom govornikom za njihov trud. G. Župan iz Kopolja je pravo zadel, ko je rekel, da ponesimo med ljudstvo, kar smo čuli na shodu. Kazati hočemo svojo neustrašenost povsod in nikdar zatajiti gesla: Vse z Bogom za ljudstvo. Da imamo zdaj v razpravi že preosnovo o razširjenju ljudskih pravic, se imamo zahvaliti našemu vladarju Francu Jožefu. Zborovavci so stoji zaključili zborovanje z gromovitimi Slava-klici na vladarja.

Političen pregled.

MINISTERSKI PREDSEDNIK GAVČ — Odstopil.

Ze v zadnji številki »Domoljuba« smo prav na kratko omenili, da je dosedanji min. predsednik Gavč naznanil cesarju svoj odstop, in da je vladar Gavčev odstop sprejel. Ze zadnjega aprila je bilo znano, da se je baron Gavč naveličal brezvspešnih pogajanj s Poljaki ter cesarju naznanil svoj odstop. Še isti dan je vzel cesar Gavčev odstop na znanje in je poklical takoj na njegovo mesto drugega moža.

ZAKAJ JE Odstopil GAVČ.

Vihar, ki je prisilil Gavča k odstopu je prišel to pot iz poljskega kluba. Poleg veleposestnikov in Vsenemcev so bili Poljaki že izpočetka odločni nasprotniki splošne in enake volilne pravice. Med pogajanj je ponudil Gavč Poljakom za Galicijo 10 novih poslaniških mest, skupaj 98. Poljski klub pa je že 6. sušca sklenil, da zahteva za Galicijo 110 poslancev. Ker se vlada in Poljaki niso zedinili, je baron Gavč tudi z ozirom na ogrske razmere napravil načrt za novo vlado, za katero si izbere ministrov iz zbornice in ustvari tako parlamentarno vlado. Ponudil je Poljakom dva, Čehom dva in Nemcem štiri ministerske sedeže. Misel parlamentarne vlade je dobra, času primerna, toda Poljaki so odločno odklonili to »kravjo kupčijo«, kakor jo imenujejo nasprotniki volilne reforme. Toda brez vspeha. Gavč ni mogel vsled poljske trme dobiti v zbornici dvetretinske večine za volilno preosnovo na podlagi splošne in enake volilne pravice — in je zato — padel. Poljaki so torej vrgli barona Gavča, češ, da se je premalo oziral na njihove narodne in kulturne koristi. Če pa so vrgli Gavča — pa nikakor niso spravili s površja ideje, za katero se je boril Gavč. Dne 23. svečana je baron Gavč slovesno izjavil v zbornici: »In če podležem, padem z zavestjo, da moja žrtev ni brez koristi. Osebe zginejo, ideje ostanejo. Ako padem jaz, volilna preosnova ne pade!« Če so torej upali Poljaki, da s pomočjo ostalih veleposestnikov in Vsenemcev preprečijo volilno preosnovo, so se jako zmotili. Vlada hoče volilno preosnovo na Ogrskem in v Avstriji, ker jo zahteva ogromna večina prebivalstva in izdatna večina poslancev. Gavč je častno odstopil. Ugladil je pot svojemu nasledniku, dobil je že lani lepo ve-

čino za volilno preosnovo, omogočil je spravo med Čehi in Nemci, ob nepremagljivo oviro pa je zadel pri Poljaki in veleposestnikih na levi in desni.

KONRAD HOENLOE — NOVI MINISTERSKI PREDSEDNIK.

Ko je bil izpraznjen stolec ministerskega predsednika, treba se je bilo ozreti po možu, ki bi bil sposoben na ta stol v tako težavnem času. Imeli so že določene v osebi princa Konrada Hoenloe. Kot mlad mož stopi princ Hoenloe na krmilo avstrijske državne ladje, da izvrši program svojega prednika. In ta program je: Volilna preosnova je mogoča le potom sporazuma med strankami. Na podlagi sporazuma glede volilnih okrajev in poslaniških mest je šele mogoča parlamentarna vlada, katera more izvršiti svojo nalogo. Ali je princ Hoenloe sposoben mož za to veliko nalogo? Doslej je v politiki še bel, nepopisan list. Vsi, ki ga poznajo, ga hvalijo kot izurjenega in vestnega uradnika, nepristranskega in skrajno uljudnega in prijaznega moža. Pravijo, da je demokrat od nog do glave, dasi je potomec stare knežje rodovine. Imenujejo ga »rdečega princa«, ker se ne sramuje seči v žuljavo roko ter kot uradnik in zasebnik zagovarja splošno in enako volilno pravico. Princ Hoenloe je pokazal v Bukovini in sedaj v Primorju, da računa le z onimi strankami, ki imajo zaslonbo v ljudstvu, ter se otrese ljudi, ki se le z vladno pomočjo vzdržujejo na površju. Glas o njem je torej dober in opravičuje upanje, da se mu posreči težavna naloga. Prva naloga njegova bode, da stopi v dogovor z voditelji posameznih strank ter si dobro ogleda parlamentarno bojišče. Ako se mu posreči sporazum glede volilne preosnove, je hitro gotova tudi parlamentarna vlada. Ako ne, utegna razpustiti državni zbor.

NA OGRSKEM.

Na Ogrskem so volili minule dni nov državni zbor. To je bilo življenje one dni po cellem Ogrskem, to vam je bila živahna agitacija od vseh strank brez izjeme. Da tudi te volitve kakor nobene na Ogrskem niso minule brez prelivanja krvi, vam ni treba še posebej praviti. Omenim le, da so v silniški občini umorili dva kmetska volilca, in da so v Verbi morali prekiniti volitve, ker so slovaški volilci udrl v volilno dvorano, ugasnili luč in raztrgali glasovnice. In izid? Popolnoma vsi izidi še niso znani. Doslej je izvoljenih 237 Košutovcev, 70 ustavnjakov, 30 ljudske stranke, 8 Slovakov, 4 Srbi, 6 Sasov, 14 Rumunov, 3 demokratje, 1 narodni socialist, 7 izven strank. V Budimpešti je izvoljen hud nasprotnik Avstrije Barabas. Zmagali so torej oni, ki so toliko časa nasprotovali in nagajali vladarju, da ni prišlo do rednih razmer v deželah ogrske krone. Torej ti ljudje res uživajo popolno zaupanje pri narodu? Saj mažarsko narodno časopisje veselja vriska nad takim izidom pri volitvah.

VOLITVE NA HRVAŠKEM.

Volivna borba na Hrvaškem je na vrhuncu. Ze 40 let ni bilo takih volitev in malokedaj se je javnost zanje toliko zanimala, kot sedaj. Nasprotna manjšina si mnogo obeta od volitev, ljudje pa, ki vse gibanje opazujejo od daleč in ki poznajo pogoje, pod katerimi se je razvilo na Hrvaškem vladni nasprotno gibanje, se o celi borbi izražajo precej nezaupno. Uradništvo, ki je preje vedno glasovalo z vladajočo mažarsko oziroma staro liberalno stranko, glasuje danes s hrvaškimi protivladinovci, ker jim tako narekuje sedanja vlada iz Budimpešte. Tako je uradništvo. Splošno lahko rečemo, da je hrvaška politika zavožena. — Hrvaško časopisje slavi zmago nad bivšo vladno stranko, ki je morala pasti, ko je padla v Budimpešti

ogrška liberalna stranka. Dosedanji izid volitev združene protivladne stranke 24, pravaši 17, vladinovci 29, izven strank 5 poslancev.

FRANCIJA PRED VOLITVAMI.

Francozi so šli volit, in sicer so volili v nedeljo, ker to lahkoživo ljudstvo ima volitve za nekako nedeljsko zabavo. Največji škandali se dogode, vsa Francija vpije nad njimi in zmerja lopove, pri volitvah se pa to ogorčenje po navadi ne pokaže v delanju. Za sedanje volitve so mnogi škofje izdali posebne pastirske liste, v katerih slikajo grozne krivice, ki se gode cerkvi pod framsonsko vlado ter nujno pozivljejo katoličane, naj bi glasovali samo za katoliške može. Vlada je pa uprizorila novo komedijo, s katero hoče še bolj podneti republikance proti »klerikalcem«. Pred vsakimi volitvami iznajdejo frasoni kak nov »klerikalni strah proti republiki«, ter potem svojo stranko izigravajo kot edino braniteljko republike. »Republika je v nevarnosti! Francijo rešimo!« To je vsakokrat njih vpitje. Letos so iznašli naenkrat, da so »klerikalci« uprizorili štrajke in delavske nemire samo za to, da bi vrgli republiko. Da je to le smešen maneuver, je jasno. Izid volitev je negotov. Za večino volilnih okrajev se prav nič ne ve, kam se nagne večina volilcev. Ko bi bila zgodovina Francoze izučila, bi danes vedeli, koga naj vržejo. — Prav ob sklepu lista smo prejeli poročilo, da je vladna stranka dobila še mnogobrojnejšo večino kot prej. Francoski katoličani se niso še nič naučili.

RAZMERE V STARI SRBIJI.

Kakor smo že poročali se je na več krajih Stare Srbije pričel odločen odpor proti plačevanju novo vpeljanih davkov. Narod v novopazarskem okraju, ki se je bil uprl plačevanju novih davkov, se je vrnil iz gor v vasi in obdeluje zdaj zemljo. Početkoma je bilo pričakovati, da bo mir in se bo narod udal svoji usodi in plačal nove davke. Ampak zdaj ni skoro več misliti nato, ker so Turki pričeli od svoje strani izzivati. Prej so izjavili, da ne bodo kaznovali upornikov, če se mirno vrnejo na svoje domove. Zdaj so se vrnili, in Turki so jih pričeli polagoma drugega za drugim zapirati. Če ne store zapiranj v najkrajšem času konca in ne izpuste zaprtih, bo spet tako, kakor je bilo: novi upori in novo prelivanje krvi. Treba bo, da nastopijo Turki proti Srbom bolj prijateljsko, drugače še ne bo konca vednim in vednim uporom.

PREPREČEN NAPAD NA ANGLEŠKEGA KRALJA.

V Neapolju so zapri 7 oseb, o katerih so mislili, da nameravajo napasti angleškega kralja, ki je bival na svoji ladji. Italijanske oblasti so storile vse, da preprečijo morebitni napad na kralja. Dne 30. aprila so opazili mal čolnič, v katerem so se peljale tri kot ribiči oblečene osebe proti kraljevi ladji. Policija jih je prišla in dognala, da so anarhisti.

RUSIJA.

Na Ruskem se je baje zopet pojavilo prekujsko gibanje. Vedno se čuje o napadih in požarih. Peterburški zidarji hočejo preprečiti nameravane zgradbe novih zaporov. V Kijevu so obsodili zaradi vojaških nemirov 2 vojaka na smrt, častnike so vse oprostili in tudi 10 izmed 99 obtoženih vojakov. — V Vasiljevem Ostrovu je taborilo 5000 delavcev, ki so grozili z nemiri. Kazaki so pripravljani, da zaduše morebitne nemire. V Kijevu so izvršili v nekem stanovanju hišno preiskavo. Ko so odprli orožnikom po daljšem trkanju, so streljali nanje iz revolverjev in neka ženska je vrgla bombo. Nevarno sta bila ranjena neki orožniški častnik in neki policist.

ALI RES JAPONSKA HOČE MIR?

Na poročila inozemskih listov, da name-rava Japonska izpodriniti Rusijo za vedno od morskega obrežja na daljnem vzhodu, izjavlja Japonska uradno, da so vse te vesti le hujskanje proti Japonski, ki ne želi drugzega, kakor da se utrdi mir v Vzhodni Aziji in da živi Japonska v trajnem miru z vsemi državami. Koliko je verjeti uradnim izjavam, ve vsakdo. Da hoče biti pripravljena Japonska za vsak slučaj, dokazuje okolnost, ker Japonska ne pošilja svojih čet domov, marveč na Korejo. Po mnogih krajih grade Japonci vojašnice za zbirajoče se japonske čete. Japonci grade tudi ob reki Tumen močne utrdbe in tudi niso porušili utrdb pri Tielinu. Japonska gradi tudi novo zgolj vojaško važno progo. Koreja je že popolnoma od Japonske odvisna država, ki postane japonska deželca, ko umrje stari korejski cesar. Sploh se pa govori na Japonskem odkrito, da je sedanjí mir le premirje, v katerem se hoče Japonska gospodarsko okrepiti, da potem vrže Rusijo popolnoma od morja.

Listek.

Na sejmu.

Iz gostilne pri »zlati kaplji« se čuje glasen smeh. Gotovo ima spet Grebenov Gašper besedo, saj boljše ne zna nobeden družbe zabavati, kot on. Stopimo notri — res — Gašper je sredi med veselimi gosti in začel je ravno pripovedovati nov dogodek iz svojega življenja. Poslušajmo ga še mi.

»Buzarona, kaj takega se pa spet ne zgodi vsake kvatre, da bi imel človek na sejmu toliko smole, da bi je lahko vsem sejmarjem prodajal na mero in na vago in dajal dober primeček. Pa na semenj gnati in ne prodati in ne nazaj prignati, tega tudi ne zna vsak. Na sv. Matija dan je bilo, ko sem gnal v Ljubljano na semenj tistega »prama«, saj veste, ki sem ga lansko leto na spomlad kupil za 60 goldinarjev od Le-bina. No, seveda, 60 goldinarjev ni noben denar za tako lepo žival — a Lebin je bil vesel, da se ga je znebil. Lepa žival, saj pravim, a še lepše so bile njene muhe. To je bilo še dobro, grizla je mrcina samo spredaj in zadaj, kot bi imela za to plačilo od dne. In če sem naložil na voz več kot en cent, ni hotel konj vleči naprej, ampak šlo je v tem slučaju nazaj, da je bilo veselje. Nekaj časa sem vse to potrpežljivo prenašal, a moje potrpežljivosti je bilo mnogo prej konec, kot konjske hudomušnosti in zato sem sklenil se te živali za vsako ceno znebiti. Da ne bi svojega denarja nazaj dobil, to me ni skrbelo; še več, prepričan sem bil, da prodam konja vsaj za sto goldinarjev, ker sem ga dobro gleštal in redil cel čas, kar sem ga imel. Odločil sem se torej, da žival prodam in mahnil sem jo na sv. Martina dan v Ljubljano na semenj.

Zvečer sem prišel v mesto in se ustavi-l »pri Urbančku«. Peljal sem konja v hlev in ga v samotnem kotu dobro privezal. Nato sem malo povečerjal in šel v odkazano mi sobo k počitku. Ponoči sem moral iti malo »na izprehod«, saj veste, da člo-vek včasih še ponoči nima miru, če se mu

»nerodno dela«. Ko pridem nazaj, se mi je soba zdela silno čudna. Postelja je bila postlana in čisto mrzla, zunaj na dvorišču sem videl goreti svetilko, ki je prej ni bilo. A ker sem bil zaspan, se za to nisem veliko zmenil. Vlegel sem se in trdno zaspal.

Ko se zbudim, je bil že popolnoma dan. Hitro skočim s postelje in se hočem napraviti — toda — — tristo kozjih kopit, suknje in telovnika, v katerem je bila list-nica s sto goldinarji, ni nikjer. Iščem, iš-čem in premetavam, premetavam in iščem, vse zaman. V diru se spustim v hlačah in srajci po stopnicah v pivsko sobo in zač-nem razsajati, da je vse skup letelo.

»Okraden sem, okraden; grdobe ta-tinske, dajte mi nazaj, kar ste mi vzeli, obleko in denar hočem imeti nazaj. Kak-šna gostilna pa je to, to sploh gostilna ni, to je jama razbojnikov in tatov,« tako sem kričal kot za stavo. Gostilničar me je mi-ril in mi nazadnje žugal s policajem, če ne odneham.

»Denar hočem imeti nazaj, policaja potrebujete morda vi, jaz ga ne maram.«

Nekaj časa se pričkava, slednjič gre gostilničar vun in prinese čez nekaj časa — mojo suknjo in telovnik z denarnico:

»Tukaj, prijatelj, imate obleko, zdaj pa prosim, poravnajte račun za večerjo in dve sobi, številka 32 in številka 33. Če bote pa drugič še hoteli spat v dveh so-bah, pa zvečer povejte, da bom vedel vam jutraj obleko skup znesti.«

Zdaj se mi je posvetilo v glavi kot bi kres prižgal sredi mojih možgan. Nevede sem zašel ponoči v drugo sobo, zato se mi je tako čudno zdelo. Sram me je bilo, da se mi je kar nos pobesil. Opravičil sem se, plačal večerjo in dve sobi in odšel. Ko stopim na prag, mi zadoni na uho glasen: hi-hihi, kakor najbolj poreden in hudomušen smeh. Maškerada — kaj vidim! Moj pram se spreha po cesti ponosen in svoboden, kot bi še nikdar ne bil poznal gospodarja. Gotovo so odpeljali druge konje iz hleva in samemu je bilo dolg čas notri, zato si je znal pridobiti svobodo. No, Gašper, sem si mislil, zdaj se bo pa začela lepa procesija. Mrcina bržkone misli, da je Ljubljana domači travnik, kjer skače in pleše, kolikor se mu poljubi. In doma ga včasih po cel dan nisem mogel ujeti, če se mi je strgal, kaj naj počnem zdaj? Ali naj celo Ljubljano obletam s šopom sena v roki?

Več se bo dalo doseči z lepo kot z grdo, mislil sem si, in se pričel ponižno in prijazno bližati ubežniku. Ko me zagleda, jo hitro ubere doli po Dunajski cesti. Ko obstojim jaz, obstoji tudi pram, navadno pred kakim izložbenim oknom, si ogleduje vse natanko in se dela, kot bi mislil stopiti v prodajalno in mi kaj kupiti. Ko pridem za streljaj blizu, odpeketa hitro dalje. Ko sva si tako ogledala vse večje znamenito-sti na Dunajski cesti, v Prešernovi ulici in pred Frančiškani, sva bila kmalu na glav-nem trgu pred rotovžem. Tu je nekaj časa pomišljal, ali bi zavil na desno ali na levo; pred Ubald pl. Trnkocijevo lekarno, odločil se je na levo. Obstal je nekoliko potem jo pa mahnil proti staremu trgu. Tu so nama prišli nasproti trije »fantje od fare«, izmed katerih je imel eden velik šop svežih cvetic za klobukom. Moj pram si je

mislil, da je to gotovo zanj kot nalašč in — šnap — že je bil šopek v njegovem gobcu, klobuk pa na tleh v blatu. »Hoo, stric«, kričali so fantje nad postarnim mo-žem, ki je šel najbližje za konjem, »če je vaš konj take krme navajen, potem ga mo-rate pač v kak rastlinjak peljati, tam se zdaj dobe sveže cvetlice. Moj klobuk pa ni bil in ne bo vašemu konju za jasli.«

»Kaj meni mar vaš klobuk in ta konj?« oglaši se mož začuden.

»Čegava pa je ta mrha?«

»Nevem, morda cesarjeva ali vsaj žu-panova.«

Jaz sem se hitro vstopil pred neko prodajalno in ogledoval razne stvari kot bi bil konj moja deveta brigada. Ko pa sem videl, da se je stvar mirno končala, in da jo pram ravno tako mirno maha dalje, sem šel v primerni daljavi za njim. Pri-hodnje »postajališče« je bilo pred znano slaščičarno na Starem trgu. Pred okusno urejenim izložbenim oknom se je pram ustavljal in študiral, kaj bi bilo nekako naj-bolj sladko in po ceni. Na sladkor in kruh je bil že od nekdanj ves neumen. Pri nas ga je pa Rezika še bolj razvadila, ker mu je večkrat prinašala take stvari, da se mu je lažje smela približati. Dolgo si je ogle-doval pram sladkarije, otresel z glavo, kopal s kopiti in ni imel miru, dokler ni za-žvenketalo steklo izložbenega okna po tleh. Napravila se je dovolj velika odpr-tina, skozi katero je pomolil glavo in po-grabil par predpustnih krofov, ki so bili naloženi na krožniku. Prav izborno bi se bil posladkal s tem, če bi mu bili ljudje pu-stili ta užitek. A iz bližnje prodajalne je prihrumela najprvo gospodična z velikimi in po najnovejši modi sfriziranimi lasmi ter začela na ves glas kričati nad mojim pramom. Temu se je pa še nad vse ime-nitno zdelo, da se taka gosposka stvarca zanj zanima. Zadovoljno ji je pokimal z glavo, povohal lase in šnap — in umetne lase so mu obvisle v gobcu. Nad vse smeš-no je bilo videti prama, zadaj dolg rep, spredaj lase in kite, krog njega pa steklo in pustni krofi. Gospodična se je drla kot ujeta mačka, ljudje pa so hiteli skup kot bi se svet podiral. Tudi dva policaja sta bila takoj zraven.

»Kaj pa dela konj tukaj?« vpraša prvi policaj blizu stoječega Ribničana.

»Sprehaja se in krofe pokuša«, odvrne ta čisto resno.

»Pustite neumne šale, vedeti hočem kaj počne ta konj tu in čegav je.«

»Ljubljano ogleduje ali pa službe išče, čegav je pa res ne vem, če ga meni daste bo moj, in se ga kar čisto nič ne branim.«

»Ujeti ga bo treba«, pravi policaj svo-jemu tovarišu.

»Res je«, in oba se oprezno bližata pramu.

Ta je bil pa drugačnih mislij. Zmigal je z ušesi, malo zarezgetal in privzdignil zadnji nogi tako nepričakovano, da se je en policaj zvrnil na tla kot je bil dolg in širok, se prijel za trebuh in glavo ob enem in ogledoval Benetke na vso moč blizu. Drugi policaj pa se je onstran ceste pobir-al z blata in se rotil, da takega brezdelne-ga postopača ne gre uklepat nikdar več.

K sreči ni bil nobeden nevarno poškodovan.

Pram se je mogočno ozrl malo na okrog in potem počasi stopal dalje. Onstran ceste je bilo pri brivcu v oknu veliko zrcalo. Pram se ustavi pred njim in se ogleduje. Iz prodajalne nasproti mu gleda podoben pram. Ta zmiga z glavo, oni tudi, ta privzdigne nogo, oni tudi, v tem hipu se pram obrne, vdari z zadnjima nogama v okno in šipe so zažvenketale po tleh.

Zdaj je bilo pa tudi meni dovolj in ni se mi ljubilo še nadalje zasledovati junaških činov razposajenega konja. Mislim sem si: »Gašper, zadnji čas je, da jo pobereš proč, če si pameten. Pram ni vreden niti groša več. Če bi moral vse plačati,

kar je že danes razbil in požrl, bi mi njegova kupnina niti ne zadostovala. Na vse zadnje bi me pa še v ječo spravili, kjer bi pokušal ričet, ki bi mi gotovo ne dišal tako kot mojemu konju krofi.

Ubral sem torej pot od noge in prepuštil prama usodi in pogumnim ljudem, ki naj ga love, kjer in kadar ga hočejo. —

Od tega časa nisem o njem nič več slišal, kar mi je bilo pa najbolj všeč, saj sem imel dovolj bridkih spominov nanj. Petdeset goldinarjev sem dal zanj, na seju sem imel stroške, ker sem spal v dveh sobah, na potu sem tudi nekaj — nazadnje pa prodal tako, da ni bilo ne mešetarja, ne denarja, ne likofa. E, kaj hočem! Konj nima pameti, da bi jo le ljudje vedno imeli!

Razgled po domovini.

Jako važen ljudski shod. Pretečeno nedeljo se je vršil v prijaznih Dobrepolah prvi občni zbor »Kmetijske zveze« za tamošnji okraj. Nad 800 zavednih kmetov, samo iz Ribnice 100, je bilo na zborovanju. Za načelnika »Kmetijske zveze« je bil izvoljen deželni poslanec Frančišek Jaklič, načelnikova namestnika sta Frančišek Bartol, župan v Sodražici, in Frančišek Mustar, župan v Kompoljah, za tajnika Anton Skubic, kapelan v Ribnici, za blagajnika Anton Skrlj, posestnik na Griču, občina Lužarje; odborniki so: Jakob Mustar, župan in posestnik na Rašici, Matevž Oblak, posestnik in župan pri Sv. Gregorju, Frančišek Debeljak, posestnik v občini Loški potok, Janez Grajnar, posestnik v Dolenji vasi, Anton Lesar, posestnik v Jurjevici, Hočevar, župan v Strugah. Kot društveno glasilo se določil »Domoljub«. Na shodu je imel pomenjivi govor poslanec dr. Kerek. O tem shodu bomo še pisali.

Za častnega kanonika ljubljanskega stolnega kapitelina je imenoval cesar veleč. gosp. dr. Jožefa Lesarja, semeniškega vodjo in profesorja bogoslovja.

Prestavljen je bil č. g. kaplan Pavel Perek o iz Kranjske gore v Žiri; začasnai kaplan v Žirih č. g. Jakob Razboršek se je povrnil na ekspozituro k sv. Joštu nad Kranjem. V Kranjsko goro pride č. g. Vinko Čibašek iz Radeč pri Zidanem mostu. Iz Podzemlja gre č. g. Hugo Lengsfeld v Ormož, iz Ormoža pride v Podzemelj č. g. Rajko Rubinek.

Ljudska posojilnica je imela pretečni tedni redni občni zbor za 10. upravno leto. Ta naš prvi denarni zavod je imel minolo leto 1905 prometa 54 milijonov kron. Vsakega poštenega človeka mora ta napredek tega ljudskega zavoda močno razveseliti. Odbor je izvoljen stari, le mesto umrlega g. Jarca je prišel v odbor g. ravnatelj Jožef Jeglič, mesto odstopivšega g. kanonika dr. Andreja Karlina pa mnogozaslužni g. preserski župan in veleposestnik Kobi. — V nadzorništvu je mesto g. dr. Jožefa Debeveca, ki je vsled obilice dela odpovedal, vstopil g. Rajko Marnečič, posestnik in trgovec v Kranju. Ljudska posojilnica si bo zgradila prihodnje leto na kupljenem prostoru nasproti hotela »Union« lastno poslopje. Našim somišljenikom kličemo: **Svoji k svojim!**

Sramotilci kmeta so naši liberalci. Tako podlihi ljudi, kakoršni so kranjski liberalci, ne najdemo menda pod solncem. Sami so večinoma sinovi kmečkih starišev, a sedaj, ko so z njihovo pomočjo dosegli boljše službe, pa zasramujejo kmeta tako surovo in neotesano,

da presega ta podlost vse meje. Da bode kmečko ljudstvo spoznalo te ljudi, podamo dokaz iz »Slovenskega Naroda«, ki je pretečni tedaj pisal o vrlih kmečkih možeh, ki so se udeležili 29. aprila velikega ljudskega shoda v hotelu »Union« tako-le: »Devetim desetinkam vseh zborovalcev se je videlo na obrazih, da je njih življensko načelo Jeruša za sveta vera.

— Ti preprosti kmetiči so ljudje, ki večinoma ne znajo brati ne pisati in niso prišli dlje kot na Brezje ali na Žalostno goro, pustili so na milijone bolh, in kake bolhe! Pitane bolhe! Videl sem velikanske eksemplare. Ena me je ujedla kakor rogač. Tedaj pa sem zbežal!« V tem tonu gre »Slov. Naroda« barabska pisava dalje. Zapomnite si vi, kmečki župani in drugi poštenjaki, ki ste bili na shodu, kako pišejo o vas liberalci po »Narodu« in vas sramote pred svetom. Ob času volitev, ko bodo ti sramotilci beračili za vaše glasove, pa jim dajte odgovor, da ga ne bodo nikdar pozabili.

V Št. Vidu nad Ljublj. so bile občinske volitve. Liberalci so napeli vse sile, da zmagojajo vsaj v I. razredu. A naši možje so stali trdno pod zmagonosno zastavo »Slovenske Ljudske Stranke« in liberalci so doživeli v vseh treh razredih popoln poraz. Živeli zmagovalci!

Posebna odlika. Z »Domoljubom« se je začel zadnji čas pečati »Slovenski Narod«. V soboto 28. aprila mu je posvetil malodane polovico lista. To zanimanje »Narodovo« za naš list nam svedoči, da pišemo v pravem duhu in da se liberalci okrog »Naroda« hudo jeze, ker vidijo, kako se vedno bolj širi naš list in da pridobiva vedno bolj na ugledu. Poskrbeli bomo, da se ho »Narod« še bolj hudoval, saj njegova jeza nam napravlja obilo veselja. Pogumno in neustrašeno bomo šli kakor doslej v boj za pravice slovenskega ljudstva, ker vemo, da mora biti zmaga na naši strani.

Novo za izselence. V postavih za naseljenice v Zedinjene države ameriške bode vpeljana sedaj nova postava. Ta zahteva, da mora vsak naseljenec, ki je star 16 let, znati čitati en jezik; vsak mora imeti pri sebi 25 dolarjev čistega denarja, vsaka ženska 15 dolarjev in vsaka družina 50 dolarjev.

Perilo se podraži. Izdelovalteli perila so sklenili, da perilo podraže. Baje bo ovratnik za 10 vinarjev dražji v prodaji.

Za cerkvenike. Osnovni odbor »podpornega društva cerkvenikov« naznanja, da se bo začetkom junija sklical v Ljubljani občni zbor.

Liberalne laži. Poročali smo že v zadnji številki »Domoljuba«, kako veličastno se je izvršil ljudski shod v ljubljanskem »Unionu.

Neapelj brez ostrig. Pepel, ki je padal med bruhanjem Vezuva, ni škodoval samo na suhem, ampak tudi v morju. Zmanjkalo je namreč ostrig, ki so se nahajale poprej tam v ogromnih množinah tako, da so bile prava ljudska hrana. Profesor Dorn, ravnatelj nemškega akvariuma v Neaplju je po preiskavi morskega dna izjavil, da je v morje padli pepel školke popolnoma uničil. Dokler se zopet zaredi, bodo pretekla najmanj štiri leta. T čas pa se bodo v Neaplju plačevale ostrige z zlatom.

Nemški književni trg. Leta 1901 je izšlo v Nemčiji 25.331 knjig. Zadnje leto je število poskočilo na 28.886. Toraj izide povprečno v Nemčiji vsake četrt ure po ena knjiga.

Navzočih je bilo gotovo do 1500 oseb. Tisti naročniki »Domoljuba«, ki so bili tu navzoči, nam bodo lahko to potrdili. In sedaj pa pride lažnjivi »Narod« in piše, da je govoril dr. Šustaršič je kakim 150 zabitežem. Dalje pravi ta list, da je bilo na shodu 100 kaplanov in 50 cigararic. Potem takem ni bilo na shodu niti enega moža od svetnega stanu. To je pa vendar malo predebela laž! Ni čuda, da so naši pošteni možje »Narodovega« brlavega poročevalca vrgli iz dvorane, ker se je bilo nadejati, da ne bo poročal resnice. Na shodu ni bilo več duhovnikov nego šest ali sedem, saj je vendar vsem znano, da gg. kaplani z dežele v nedeljo ne morejo zaradi cerkvenih opravil doma. — Tako grozno lažejo liberalci po svojih časopisih in potem naj jim še kdo kaj veruje. Sram jih bilo!

Prva dolenska posredovalnica za službe in delo. G. Lovro Tuš, čevljarski mojster v Novem Mestu otvori prvo oblastveno potrjeno posredovalnico za službe, tako za obrtne pomočnike in učence, kakor tudi za posle in delavce obojega spola.

Premeščena sta iz bolnice usmiljenih bratov v Kandiji: brat Vilibald v Št. Vid na Koroško, brat Lovrenc v Tantur v Palestino, na njegovo mesto pride brat Hugo iz Št. Vida na Koroškem.

Socialni demokratje so razglasili prvi majnik za delavski praznik. Ta dan niso šli rdečkarji na delo. Imeli so dopoldne shod, popoldne pa so se klavrno potikali po ljubljanskem mestu. Da bi človek mogel spoznati po zunanje te sodrude, zato so si ta dan pritisnili na vrat rudeče kravate in v gumbih zatakneli rudeče nagelice. Žalostno je bilo gledati sem in tja tavati te zaslepljene reve.

Bivšega socialističnega agitatorja Karola Linharta je socialno demokratična stranka izbaccnila od sebe. Zameril se je hudo zagorskemu Cobalu in ta se je sedaj maščeval nad njim. Socialna demokracija bi mogla Karelčku hvaležna biti, ker se je zelo trudil za njen razvoj, a kakor je videti, ne poznajo rudeči voditelji hvaležnosti. Da je le njihova bisaga polna, pa so zadovoljni.

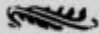
Na Dovlem sta trčila 30. aprila dva tovarna vlaka skupaj. Ta nezgoda je zahtevala človeško žrtev. Ubil se je namreč vlakovodja g. Franc Prožen, rodom iz Loke pri Zidanem mostu. Drugemu osobju se ni nič zalega storilo. Osebna vlaka sta imela zamudo. Pri delu so pomagali tovarniški delavci, da se je otvoril zopet reden promet.

Slovenski romarji pri sv. Očetu. Češki romarji s Slovenci in Hrvati vred so bili zašli

žani 28. aprila ob 12. uri od sv. Očeta. Število vseh je bilo 270; od teh 6 slovenskih duhovnikov romarjev in 6 laikov, katerim so se pridružili še Hrvatje in Slovenci iz Germanika in Anime v Rimu. Češki škof Doubrova je imel pozdravni nagovor. Po odgovoru sv. Očeta so prejeli od Njega apostolski blagoslov. Čehi so darovali sv. Očetu lep križ iz srebra.

Slovenska Ljudska Stranka prireja še vedno izborni obiskane shode po naši deželi. Vršili so se v Črnem vrhu nad Idrijo, v Trnovem na Notranjskem, kjer so bili navzoči skoro vsi župani oziroma njih namestniki dotičnega okraja, v Šenčurju pri Kranju, v Kamniku in Dobrem polju. Povsod pozdravlja naše ljudstvo naše poslance in jih bodri k nadaljnjemu boju zoper sovražnike kmečkega in delavskega stanu, zoper liberalce.

Cena petroleja je znižana za mesec maj. **Ljubljanski župan Hribar** je pred davnim časom že obljubil, da bo predložil v občinskem svetu razširjenje valivne pravice. A do danes še ni spolnil svoje obljube. Hribar je rekel pred sodiščem: »Čast je moje življenje.« Toda ošabni ljubljanski župan bi moral vedeti, da zahteva čast, da se dana beseda tudi drži in hitro izpolni.

Gorenjske novice.

Iz Cerklj in okolice.

g Ločanovo smrt in pogreb ter udeležbo župana Hribarja je poročal »Domoljub« kot časnikarsko novico. Omenil je vzrok prezgodnje smrti, toda »Gorenjcu« to ni všeč. Zmerja na vse pretege, zaganja se v župnišče in kaplanijo, a po krivici. Bilo je vse resnica, kar je poročal »Domoljub«. Dregali so toliko časa s svojim umazanim jezikom in ker zelo radi naši liberalci pravijo, da so »Domoljubova« poročila pristranska in nepopolna, spolnimo danes svojo časnikarsko dolžnost popolnoma. Župan Hribar je bil pri pogrebu ranj. Ločana, toda v cerkev ni šel, kamor nesejo vsakega mrliča, šel je pa pač na pogrebščino v Petrovčevo kamro s cerkljanskimi liberalci. Tukaj so za »dragim ranjnim Ločanom, ki ga je otela smrt ljubčim rokam prijateljev« (tako pravi »Gorenjec«) prav pagansko žalovali. Prepevali so vesele pesmi. Ako so ti pogrebci dobili tudi »trentes«, poročali bomo drugokrat. Tako žalujejo liberalci!

g »Gorenjcu« na uho in v spomin kličemo danes samo: »Otroški vrtec«, brigaj se rajši za svojega Gašperja Eržen, za Roose in Pi-broyce, pusti pa poštene ljudi v miru!! Cerkljanski dopisniki tvoji so iste vrednosti, samo desetkrat bolj neumni so še kot tvoji kranjski bratci. Ti so te že potegnili za nos, cerkljanski te šele bodo.

g Liberalnih rog ne more skriti ne »častiti gospod« Lapajne ne »vleučeni« in čez »vse modri« babičev fantek, kadar maže kak dopis v »Gorenjca«. Sama se širokoustita in zmerjata domače duhovne s popi, farji itd., doma pa celo »Gorenjca« skrivata, da bi ljudje, katerim sipljeta pesek v oči, ne spoznali, kako debela laž je, ko trdita, da sta »dobra« kristijana!

g Spomin jima peša in v »Gorenjcu« je »častiti« gospod Lapajne pripoznal odkritosrčno, da njegova sestra ni za Marij. družbo. Vzroka ni povedal. Pričakujemo šel! V isti sapi mu je ušlo, da je njegova žena prestara! Za bolezen pa vé sam. »Babičev fantek« je pa pripoznal sam, zakaj je postal mlekár. Da vidi »kak lep obrazek«. To sama pripoznavata v »Gorenjcu« in sicer iz britke skušnje. To je pelin!

g »Mežnarja« bi bila rada in še dobra. V »Gorenjcu« pravita, da imamo v Cerkljah mežnarja, ki duhovne pokliče samo v sili, sicer

pa ni nikogar, ki bi iskal obolele berače po hlevih. Imenitna služba za organista v neprosto-voljnem penziju in »babičev fantek« naj se priporoči svojemu očetu, gotovo mu ne odreče take službe.

g Sumljivo znamenje, da bi spolnovala to službo vestno je pa, ker se v »Gorenjcu« tako ogrevata za Hribarja, ki ne hodi v cerkev in je sam pripoznal, da tudi k spovedi ne gre. Ne dovolil bi jima najbrž te službe prevzeti.

g »Neodvisna kmeta« se imenujeta in niti eden izmed njih nima pedi zemlje. Mlekarno sta ustanovila in ker ljudje nočejo iz nezaupljivosti do teh »neketov« nositi mleka, kriv je g. kaplan. Pokazali so takoj svojo mlekarno Hribarju in ga peljali v njo; baje je celo obljubil, da jo bo podpiral. Vse nič ne pomaga! Tudi Lapajnetova trditve: »Zdaj je mlekarna in dobrih rokah«, nič ne izdà. Pravi neodvisni kmetje pravijo: »Liberalcem ne zaupamo niti mleka, ker jim vse propade, česar se lotijo. Ako so neodvisni, zakaj ne dopisujejo v »Domoljuba«, ki bo rad sprejel kaj pametnega, ampak v liberalnega »Gorenjca«, ki je poln njih kloasanja. Ali ste tudi od »Gorenjca« neodvisni?

g Zaspalo je »bralno društvo« na Zgor. Berniku, katero je držal krčevito v rokah »babičev fantek«. Kdo je kriv propada? »Babičevega fantka« liberalizem. Udje so zahtevali v društvu poštene časnike, on jim je pa naročil »Oso« in usiljeval, ki najbrže zabavlja čez sv. vero in našega priljubljenega škofa. Odstopili so in društvo spi spanje krivičnega. V Cerkljah je ustanovil »častiti« gospod Lapajne »Narodno čitalnico« v jezi, da so ga odslovili kot organista, z namenom, da bi širil liberalizem med ljudi. Motil se je, ko je mislil, da so vsi udje take vrednosti kot on sam. Zdaj udje sami pravijo: »Narodna čitalnica« bo »crknila«.

g Sajovic iz Velesovega, Podgoršek iz Grada in še nekaj takih »odvisnih« backov je šlo od nas na zaupni shod liberalne stranke v Ljubljano. Kmetje hočejo biti in so šli na shod, ki je sklenil, da naj vlada vzame kmetom dva poslance in dá mestom. Ali je to dejanje razsodne neodvisnosti? Nasprotno, znamenje »odvisne nerazsodnosti«.

g »Odvisnosti« svoje od liberalcev cerkljanski »neketje« ne morejo skriti nikjer: Doma ustanove mlekarno in upijejo, »ako bodo farji zraven bo slabo«, pri tem so pa imeli namen, ljudi slepiti, da bi jim zaupali in bi dobili vpliv, spravili za en pot svojih ljudi v obč. zastop. dobili občino v roke in tako naj bi se urednišče srčne želje »velikega mojstra«, ki je pred štirimi leti zastoj poskušal, jih uredničiti. Zato so pa »mlekarno« »častitega« gospoda Lapajneto in »babičevega fantka« ljudje po pravici krstili v »liberalna mlekarna«.

g »Kmečko mlekarno« so ustanovili pravi neodvisni kmetje, ker ne marajo imeti liberalcev za botre. Kmetu je treba danes neodvisnosti od liberalcev in zato se ne udamo, tudi takemu skritemu liberalcu ne, ki ima daljši jezik kakor je sam dolg. V svesti si, da sebi grob koplje, kdor podpira v kateremkoli oziru liberalce, kličemo: proč od njih! Svoji k svojim!

Novice iz selške doline.

g V zadnjem »Gorenjcu« je planil Oštermanov France, ki kupčuje z lesom, po našem župniku tako-le: 1. H r a n a: »Klerikalni dopisun iz selškega farovža živi ob ljudski neumnosti.« — Mi pa dostavimo, da žive od kruha vode, mesa, močnika itd. — 2. P l e s, »Župnik se je zaletel (v zadnjem Domoljubu) v vse osebe, ki ne plešejo na njegovo piščalko.« — Dostavek, o kom je pisal Domoljub? O Stupici, o selškem mlinarju, o Šlibarju in o Oštermanovem Francetu. — Izmed 3300 ljudi samo štirje

ne plešejo na župnikovo piščalko!! Seveda, Oštermanov France misli zmira tako-le: Jest — to smo vsi! — 3. B u l a, »Grmek leži našemu župniku v želodu.« Primaruha, da bi naš župnik ne nosil take debele liberalne bule, kakor je Grmek, ampak bi jo dal precej izrezati Oštermanovemu Francetu, ki je bil včasih tudi »ena mrva arcata!« — 4. K r e d i t, »Trgovec Hajnrihar (po domače Oštermanov France) ima več veljave v selški dolini, kakor deset Tomažev.« — Kakor je nam znano ima ta trgovec v Ljubljani in Kranju več veljave, kakor petdeset Tomažev, kar je popolno pravilno za trgovca »za na lašk«. — 5. Z a s l u g e, »Trgovec Hajnriharju mora vedeti hvalo vsak človek v selški dolini.« — Ne le vsak človek, tudi krave in voli so dolžni hvale, njemu, ki jim je dal »recnije«. Od danes naprej se bomo pozdravljali mesto: dobro jutro, dober večer, prav kratko: Hvaljen trgovec Hajnrihar! Tudi po šolah kaže vpeljati mesto dober dan: »Hvaljen trgovec Hajnrihar!« — 6. F a r b a: »Hajnrihar je spravil srečno vso lesno trgovino v slovenske roke, čast mu!« Res ima Hajnrihar slovenske roke, nemško ime in na baraki na Trati laški napis. Takemu tiču so rekli stari ljudje kameleon! — 7. P r i j a z n o s t: Šlibarja tudi ne morejo pustiti ti črni gavran! — Trgovcu Hajnriharju ne zameri nihče teh lepih besed, ker jih zaradi velike veljave v Ljubljani in Kranju mora ponavljati in ker se malokdaj zmoti, da bi o duhovnih dostojno govoril. — 8. T a t o v i: »Posebno duhovniki so odnesli mnogo tistega iz Šlibarjeve hiše, kar ga je spravilo v denarne neprijetnosti.« Tudi te trditve ne zamerimo trgovcu Hajnriharju, ker je po vsem svetu znano, da so selški duhovni vedno kradli repo in kolerabo, da so imeli za šnops. — 9. R o b a: »Sramota je, kako rubi klerikalni občinski odbor napredne odbornike.« Oštermanov France je tudi zarubljen (prav za prav zarukan)? Kdo ga kupi? Cesar-skega »tadla« nima, jé rad, v hlačah in za vratom ga je precej! Jezikov pa zna samo šest: Tri po kranjsk. enega ponemšk. dva potaljsk. Za učeni ni »poleberan!« — 10. K o n j s k a b o l e z e n. »Klerikalni dopisun naj se lepo uči nedeljskih pridig, da ne bode govornje o samem žganju.« Hvaljen trgovec Hajnrihar! ima kurjo slepoto, pa še gluhi je, ker ne razloči na prižnici kaplana od župnika. Kaplan govori že dalje o žganju, hvaljen trgovec Hajnrihar pa zmerja zaradi tega župnika. — Zato, dokler je še čas, trgovec Hajnrihar, hitro k dr. Bleiweissu v »konjsko podkovsko šolo, da vam »spuca« ušesa in izreže kurjo slepoto,« poleg tega recite, kadar greste po svetu: »Gospodična domišljija, nikar me ne zapusti!«

Iz kamniškega okraja.

g V nedeljo je napravilo »Slov. katoliško društvo za kamniški politični okraj« javen društven shod v dvorani društva »Kamnik« v Kamniku, ki se je sijajno obnesel. Na shod je prišlo do 500 mož, meščanov, obrtnikov in kmetov, katere je pozdravil g. društveni predsednik župnik Val. Bernik. Nato je naš dež. poslanec g. Andrej Mejač opisaval v svojem jako poljudnem govoru politični položaj, ter pokazal zborovalcem gnlost liberalne klike zvezane z Nemci. G. poslancu so zborovalci z zanimanjem sledili in ga po govoru hvaležno pozdravljali. Nato je govoril g. dež. in drž. poslanec dr. Žitnik, ker je bil zadržan na shod priti dr. Šusteršič. V dveurnem govoru je zelo zanimivo popisoval razmere v deželi in državi, razkrinkal hinavstvo liberalcev pri vol. reformi in nato razlagal novi obrtni zakon. G. poslancu so zborovalci gromovito pozdravljali.

g Po shodu se je vršil občni zbor društva, in volitev v katerega so bili izvoljeni: predsednik g. Andrej Albrecht, trgovec v Kamniku,

prvi podpredsednik Andrej Mejač deželni poslanec iz Komende, drugi podpredsednik Val. Benkovič posestnik v Kamniku; blagajnik Fr. Šubelj trgovec v Kamniku, tajnik Janko Jovan kapelan v Kamniku, odborniki: gg. Ivan Žargi trgovec v Kamniku, Janez Bizjan dekan v Moravčah, Ivan Strukelj župnik v Zg. Tuhinju, Končan F. posestnik v Domžalah, Janez Šarac posestnik v Preserju pri Homcu.

g Stari naddavkar je zlo potr in žalosten, kakor se nam pripoveduje, ker mu bogati Cenetov Pepe ni nič zapustil, dasi mu je bil v življenju velik prijatelj in mu je iz posebne prijaznosti tudi sestavil oporoko. Da oporoko mu je spisal, kar je Pepe sam rad pripovedoval, pa kakšno, sam sebi je namreč zapisal vso zlatino. To je Pepeta zjezilo, da je raztrgal oporoko, od onega časa pa je stari lisjak nehajl biti njegov prijatelj in se baje celo pogreba ni udeležil.

g Kamniški župan dr. Kraut spi in spi. Občinske seje ne skliče nobene, sklepa zadnje seje o potrjenju odbornikov meščanske korporacije tudi ne spravi v veljavo. Zato pa stari lisjak naddavkar, četudi je že z eno nogo v grobu, še vedno ugania svoje intrige. Nesrečno mesto Kamnik, ki ima tako zaspanega župana! Župan dr. Kraut ima z advokaturu preveč posla, da bi mogel delati kaj za mesto, zato je občna želja, da bi se skoro naselil v Kamniku še en advokat, ki bi pa moral biti seveda boljši jurist kakor je sedanj.

g Mož poštenjak je prišel k znanemu kamniškemu žlajferju po opravilih. Ta prevzetni surovež pa se zadere nad njim: *V i m i s m r d i t e* (ker ne trobi namreč z žlajfarjem v liberalni politični rog). Le počasi, ni več daleč čas, ko bo tudi žlajfarjeva kramarija jela smrdeti tako, da se ji ne bo noben več hotel približati. — Potem se bomo guncali, saj razumete!

g Odkar opravlja v Kamniku znani nožar Koschier službo cestarja, so naše ceste v takem neredu, kakor še nikoli. Tako je dal n. pr. cesto v Novem trgu nasuti tako na debelo z gramozom, da ne vemo ali bi se smejali ali jezili. Zato pa davkoplachevalci odločno protestujemo tej zapravljivosti. Kaj se bo vtikal možicelj v stvari, o katerih nima nobenega pojma, najmanj pa da bi posipal ceste, ko niti ene cize ne premore.

g Iz Domžalske okolice. Bolj redko se sliši od tukaj kaj novega, pa vendar ne spimo in tudi nismo preveč nemirni, kot so bobnali po časopisih lansko leto. No tukajšnje »katoliško izobraževalno in podporno društvo« je pod sedanjim vrhim gospodom beneficijatom načelnikom društva prav lepo začelo delovati z vsestransko izobrazbo. Lansko leto je pričelo s knjižnico in se prav radi poslužujejo udje lepega in podučnega berila. Na stotine knjig se je že prebralo; no letos smo stopili korak naprej, začeli smo s predavanji. Prvič so predavali v postu na cvetno nedeljo sami domač gospod Fr. Bernik, načelnik, od potovanja v Rim. Takoj prvega predavanja se je udeležilo precejšnje število občinstva. Čujemo, da bo kmalu zopet predavanje in 29. aprila pa je bil tu g. Rožun, fotograf iz Litije, ki nam je razkazoval lepe slike iz slovenske zemlje in pri tem podajal primerno razlago iz zgodovine dotičnih krajev. Meseca maja bo društvo priredilo lepo igro: »Sinovo maščevanje«. Igra je zelo lepa in podučljiva, zato zasluži mnogobrojno udeležbo. — V Stobu pri Domžalah imajo dodelan prekrasen »Gasilni dom«; stavba je res tako lepa, da nima izlepa para na Kranjskem. — Na Goričici zidajo prelepo kapelico Marije pomočnice in gospodarsko poslopje za župnijo.

g V Domžalah napravi v nedeljo dne 13. maja »Kat. izobraževalno in podporno društvo« popoldan ob pol 4. uri dramatično pred-

stavo: *Sinovo maščevanje*. Udeleženci dobro došli.

Novice iz Smledulka.

g Na belo nedeljo smo tudi pri nas zborovali. Shod je sklicalo pol. društvo za kranjski okraj. Govorila sta dež. poslanec dr. Krek in župnik g. Janez Kalan. Prav veliko mož je prihitelo poslušat, domačih in sosedov. Gotovo znamenje, da ne spimo!

g V nedeljo smo se pa prav pošteno zabavali. Mladeniči iz Marijine družbe so priredili igrokaz »Sanje«. Prišlo jih je gledat toliko ljudi, da je bil igralni prostor kar natlačen. Saj se je pa tudi izplačalo. Prav dobro so jo pogodili igralci. Pohvaliti moramo tudi smledulski cerkveni pevski zbor, ki je vsem navzočim ugajal. Na koncu so vsi želeli, da bi igro še ponavljali.

g No, jim pa ustrezimo, so rekli fantje. In tako ga bomo zopet gledali drugo nedeljo — zelenega, le da je bil naš »zeleni« ves črn, samo jezik in ušesa je imel rdeča.

g Hranilnica in posojilnica bo dala dne 6. majnika svojim članom račun, kako je v preteklem letu gospodarila. Možje, pridite v obilnem številu na občni zbor, da pokažete, da znate res ceniti koristno stvar.

g Blagovestnika smo videli na neki mizi. Ljudje, odprite katekizem in boste videli, da je krivoverstvo greh zoper prvo božjo zapoved. Blagovestnika vam utihotaplja, torej proč z njim! Prečrtajte naslov in ga pošljite nazaj v Ljubljano, če ne pa v peč.

g Pa še nekaj žalostnega moramo navreči. Pred kratkim so se vojskovali na Šmarni gori fantje, — *p a n e n a š i* — ampak iz dveh drugih župnij. Fantje, ali ni žalostno, da vas morajo učiti vile in krvave glave, kako strupen da je špirit?! Nekje v sosesčini se tudi bori fant s smrtjo, ki je prevrnil preveč frakeljnov. Zato pa boj žganju!

Iz kranjskega okraja.

g Iz Križev pri Tržiču. Pri nas imamo izobraževalno društvo, ki je bilo ustanovljeno pred desetimi leti in ima svoje prostore v hiši, ki je last farne cerkve. To društvo so naši napredni »iberjanci« že enkrat skušali vzeti, pa se jim ni posrečilo; sedaj pa, kakor se čuje, nameravajo še enkrat poskusiti, ako jim bo sreča mila. To pa po nasvetu »Bolčevega Pepeta« ali kakor pri nas pravimo, g. grajščaka iz Golnika. Mi svetujemo ljubljanskemu purgarju, naj svoj liberalizem le doma prodaja; tam doli v Ljubljani se menda kar trgajo za tako preležano blago, za naše želodce pa ni. Ako »milstiljivi« g. graščak, vulgo ljubljanski furman, ne bo miroval, utegne biti neprijetno iznenađen. Vi pa, kar Vas je še poštenih krščansko mislečih mož in mladeničev, stopite neustrašeno pod okrilje zastave sv. Jožefa, variha in patrona izobraževalnega društva. V kratkem priredi izobraževalno društvo predstavo, takrat se je v obilnem številu udeležimo in s tem pokažimo, da vsi simpatiziramo z društvom ter da tako tudi v gmotnem oziru podpiramo društvo, ki naj bo močna bramba proti pogubonosnemu liberalizmu!

Iz raznih krajev Gorenjske.

g V nekem kraju na Gorenjskem je prišel agent neke zavarovalnice v hišo in je z nekako silo (kakor so že taki ljudje nadležni) zahteval vedeti, kje je gospodar zavarovan. Ta pa je naravnost odgovoril, da pri »Vzajemni«! Zdaj pa je bilo agentu dovolj in jame se hudovalo čez to, kakor zaničljivo pravi, š k o f i o v o zavarovalnico. Ali ste res tako neumni, da se pri taki zavarujete, ali ne veste, da bo ta škofova zavarovalnica kmalo propadla! Gospodar pa se nato zravna pokoncu, udari ob

mizo in pravi: No, če škofova zavarovalnica propade, naj propade tudi naša hiša; vi pa se spravite vun in vedite, da na te limanice pri nas ne bote nobenega vjeli! — Dobro mu je povedal in agenta bo menda minulo veselje, pri naših zavednih kmetih še agitirati zoper »Vzajemno«!

g Nagla smrt. 26letni Janez Resnik iz Št. Gotarda pri Trojanah je dal časa bolehal na pljučih. 2. maja opoldne se napravi na Vransko po zdravila. Na poti domu pa se mu že blizu doma ulije kri iz ust. Pastirji so ga videli hiteli po pomoč, a ko so prišli ljudje, dobili s vsega v krvi in mrtvega. Bil je blag mladenič! — 1. maja smo volili nov občinski odbor. Izvoljeni so večinoma vsi stari vrli, za blagor občine vneti odborniki. Prav je, saj občina potrebuje delavnega odbora. — Sredo ob 3. popoldne imeli smo precej hudo nevneto s točo in treskanjem. Drevju, ki je že v cvetju gotovo ni na korist. Sploh imamo letos hladno pomlad.

g Iz Škofje Loke. V nedeljo dne 13. maja bo v dvorani »Kat. iobraž. društva« razkazoval litijski fotograf g. Jos. Rožun svoje slike iz Kranjske. Po poročilih soditi, ki prihajajo od vseh krajev, kjer predava omenjeni gospod nudi se nam bo lep vžitek, zato je želeli, da bi bila vdeležba kar največja. Začetek takoj po šmarnicah, vstopnina: sedeži 40 v, stoječa 20 vinarjev.

Dolenjske novice.

Iz Iltijskega okraja.

d Vače. Na velikonočno nedeljo popoldne je udarila strela v oreh posestnika Matija Pirar nad Ponovičami. Drevo stoji tik slamnate strehe. Bila je velika sreča, da ni strela poslopja užgala. — Semenj se je na Vačah na ponedeljek po beli nedelji prav dobro obnesel.

d Sveta Gora. Toča, debela kakor jabolka, je padala na belo nedeljo po naši okolici. — Novo prodajalno je otvoril gospod organist na Sv. Gori.

d Št. Lambert. Za zgradbo novega vodovoda je delo prevzel tukajšnji trgovec gospod Zajc.

d Nesreča pri Zagorju. Dne 20. aprila bi se bila zgodila kmalu velika nesreča na Savi med Zagorjem in Trbovljami štirim plovcem iz kresniške okolice. Prileteli so na pesek in ondi obtičali. Ako bi jih bila voda malo bolj zanesla v stran, bi bili gotovo vsi izgubljeni. Tako pa so se z veliko težavo vendarle rešili.

d Šmartno. Dne 5. maja sta obhajala Njega visokost vojvoda Pavel Meklenburški in njegova soproga, rolena Windischgraetz, srebrno poroko na gradu Bogenšperk. Prišel je te dni tudi slem knez Windischgraetz. — V ponedeljek, dne 23. aprila, so v vasi Šmartno ležali na mrtvaškem odru kar naenkrat štirje mrličji, in sicer so umrli: Martin Mandel, Neža Golob, Katarina Blanč in Jožefa Bertot. — Kakor čujemo, bodo občinske velitve že tretjo pot dne 15. in 16. maja. — Premovanje konj se je vršilo za litijski okraj v Šmartnem dne 5. maja od pol 8. ure naprej na trgu. Več o tem prihodnjč. — Občni zbor šmartinske posojilnice in hranilnice se je vršil dne 6. maja po litanijah v občinski pisarni. Hranilnica prav vrlo napreduje. — Na Liberžani sta se 6. maja slovesno ob azistenci blagoslovila nova dva stranska oltarja, katera je lepo izvršil gospod Al. Götzl v Ljubljani. Zdi se nam, da sta to sedaj najlepša oltarja v šmartinskih podružnicah. Seveda, dokler imajo Liberžani vrlega, požrtvovalnega in vernega Tomaževca Joška, se že lahko postavljajo. Zato je njih podružnična cerkev tako krásna. — Umrli

je nagle, a dobre in previdene smrti v Zavrstniku Martin Okrogar. Prejšnji dan zdrav, drug dan mrtev.

d **Sava.** Prišlo je 300 Hrvatov, da polagajo prage na železniškem tiru. En čas so samo strašno pili, potem so pa začeli vseeno delati.

d **Litija.** Umrl je v Gradcu pri Litiji vrl mladenič Marijine družbe Gregorij Robinek, slikarski pomočnik. Pokopali so ga 1. maja na litijskem pokopališču, kamor ga je spremila velika množica ljudstva in Marijina družba z zastavo. Cerkveni pevci so v cerkvi in na grobu tovarišu v slovo lepo zapeli in gospod dekar: je imel ganljiv nagrobni govor. N. v m. p.! — Na Florijanov semenj je prišlo mnogo ljudstva, pa tudi tatov. Neko žensko, ki je nakradla med gnečo blaga za več kot 30 gl. vrednosti, so s sinom vred prijeli in zaprli. Cena živini je padla.

d **Dobovec.** Dne 22. aprila je padala pri nas debela in gosta toča in odbila popke na drevju. In up je šel po — toči!

d **Osebnosti iz Litije.** Zaročila se je gdč. učiteljica Schott z gospodom Krambergerjem. — Prestavljen je v Ljubljano gospod sodni adjunkt Karol Zottmann. Kot sodnik je bil dober, ker je skušal tožeče se stranke na lep način poravnati.

d **Tvrška Schwarz, Zublin & Co. v Litiji** je uvedla v svojih domovih za delavke neko novost, ki jo bodo gotovo odobraval stariši, ki pošiljajo svoje otroke v tovarno. Za vodstvo svojih domov za delavke je namreč naročila tri sestre iz reda sv. Križa, ki so prevzele nalogo, nadzorovati mlade deklice, vaditi jih na lep red in lepo vedenje ter sploh skrbeti za njihov telesni in dušni blagor. V sled tega morejo stariši brez skrbi poslati svoje 14letne deklice v litijsko tovarno, in tudi oni, ki doslej niso hoteli pošiljati svojih otrok v tovarne, ker so se z ozirom na veliko prostost, kakršno uživajo po navadi po završenem delu tovarniške delavke, opravičeno bali, da ne zaide njihova hčer v slabo družino. Pri tem treba seve še upoštevati, da imajo posebno izurjene delavke ondi prav dober zaslužek. — V tem oziru opozarjamo na oglas v današnji številki imenovane tvrške in priporočamo onim starišem, ki jim je mnogo na tem, da pridejo njih otroci pod omenjeno duhovno nadzorstvo, naj to posebno naznanijo vodstvu prednice, ki bo skrbelo, da pridejo te deklice na vsak način v delavske domove, ki jih vodi sestre.

d **Janče.** Večkrat so že tukajšnji župljani izrazili željo, da bi se napravil novi veliki zvon. V ta namen so se zbrali dne 29. aprila t. l. in sklenili, da se napravi v teku enega leta okrog 2000 kg. težki veliki zvon, ki naj bi že prihodnjo spomlad pozdravil prevzvišenega g. knezoškofa, ki bodo prišli semkaj birmovati. Denar za novi zvon bode kmalu skupaj. Vsa čast janskim župljanom, ki so tako vneti za čast božjo!

d **Od Sv. Križa pri Litiji.** Prav lepo kaže letos trta v naših goricah. Ako ne bo nesreče, utegne biti bogata jesen. Pa še nekega sadu si želimo, namreč zanimanja med fanti za Marijino družbo. Pa menda vendar ni strah pred ljudmi tisti vzrok, ki nekatere sicer poštene fante odvračuje od vstopa? Korajža velja!

Belokranjske novice.

d **Novi občni zbor v Metliki.** Okrožno sodišče v Novem mestu je razveljavilo volitev novega odbora v tukajšnji posojilnici, »ker je predsednik zbor pred volitvijo zaključil«. — »Oj ne, zaključil; pobegnili je, prav pobegnili, ker je videl, da propade«, je vzkliknil neki šivi kmetijski korenjak, ko je čul gorenje besede. »No, pomirite se, oče.« smo tolažili kmetja; o tem bodo še govorili gospodje od komisije v Ljubljani, kamor se je novi odbor pri-

tožil. — Sklicati se torej mora novi občni zbor, na katerem naj bi se vršila nova volitev. »Pri tem se opozori« — zdaj pride glavna reč — torej pri tem se opozori stari načelnik, da ni ravno neobhodno potrebno, da bi moral kdo drugi zbor voditi, nego da ga lahko vodi sam.« Izvrstno! Gospod Vukšinič, zdaj, če ne boste prej umrli, boste lahko na vekomaj načelnik. Ko boste videli, da imate večino, dajte se le izvoliti za načelnika, če bodo vaši Vlahi v manjšini, potem le hitro zaključite zbor! To se je obneslo! Na to še liberalne metliške glave, pri katerih gospod Vukšinič sedaj zmikom išče sveta, niso prišle. Ko je gosp. Sturm, znani »dobrotnik ljudstva« in veliki liberaljec, obenem pa sedaj glavni agitator za Vukšiniča, to čul, mu je od samega veselja kar okrog vratu pal. — Kakšnega odseka za preiskovanje lepe svotice 10.000 kron na upravne stroške tudi ni treba, misli slavno okrožno sodišče. No, to se je oddihnil stari odbor. Saj tudi čemu neki? Kaj to koga briga, čemu mi rabimo toliko novcev? Plačajte kroboti in je dosti! — »Sklenjene spremembe pravil tudi niso pristupne«. »Seveda najbolje bi bilo, da ne bi bila sploh nobena sprememba pristupna«, si želijo v srcu zvesti Vukšiničevi odborniki, »potlej bomo saj v miru in brez boja služili lep denar.« No, o tej imenitni razsodbi bo še premišljevala višja sodnijska oblast, ki bo mogoče mnenja, da pri občnem zboru odločuje vendar le večina. Pa naj bo končana razsodba kakoršnakoli, če bo res prišlo do novega občnega zbora, pridite vsi udje, posebno vi, kmetje. In bukvice seboj vzemite, da vas ne bo »gospod predsednik« zopet tako nahrulil, in poskušal vun izganjati, kot zadnjič. Pomnite, da je posojilnica ustanovila duhovščina ljudstvu na korist in v podporo katoliškemu življenju v Metliki. Zdaj pa koristi le žepu nekaterih, katoliškemu življenju pa kar naravnost škoduje, duhovniki pa so »popi in farji, ki bi najraje sami vse požrli«, njihova stranka pa »pikasta stranka« (mogoče, ker imajo nanjo največjo piko). Torej vsi na prihodnji občni zbor! Tako boste najboljše koristili sebi in dobri stvari!

d **Prestavljen je** č. g. Hugo Lengsfeld iz Podzemlja v Ormož na Stajersko. V Podzemelj pride č. g. Hubinek iz Ormoža, ki je že enkrat bil v Podzemlju za kaplana.

d **Za Tri lare** je daroval preč. g. dekan Terček iz Šmarja 20 kron. Bog povrni! Tudi iz Amerike je poslal F. Simonič iz Drašič 6 K in nekdo drugi brez imena 12 K. Bog in Marija Trifarska povrni stotero! Prosimo še dobrih src, posebno v Ameriki, da pomagajo, da bode do birne, ki bode 23. septembra t. l., cerkev popravljena.

d **Iz Rima** se te dni vračata č. g. Matija Novak iz Radovice in g. Ivan Strajhar in Metlike. Bila sta pri sv. Očetu in tudi pod strašnim Vezuvom.

d **Govori se**, da se bode ustanovilo »Izobraževalno društvo« pri Treh farah. Želimo, da bi bilo le res in prosimo tudi pomoči!

Iz drugih krajev Dolenjske.

n **Preložitev sejma.** Semenji, ki je bil doslej na sv. Janeza dan na Vidmu poleg Krke, bo od letos naprej na sv. Janeza Nep. dan 16. maja na novem prostoru na Omajni ob Hudi loki in se bo odslej imenoval semenj na Krki. Ker je novo odločeni prostor na jako lepem kraju ob deželni cesti in bo udeležnikom sejma mogoča najugodnejša postrežba, pričakovati je, da bo semenj odslej v vsakem oziru prav dobro obiskan.

d **Želimitje.** Dne 22. aprila smo imeli volitev župana. Izvoljen je bil France Mihelič, posestnik v Selnikih. Ker je bil novi župan prvi svetovalec, je na njegovo mesto izvoljen J e r n e j Š k u l iz Škrilja. To pa ni po-

volji gospoda nadzornika in njegovi četvorici. Pri volitvi so s svojimi glasovi tako mešali, da se je morala vršiti za vsakega dvakrat volitev. Ali pri drugi volitvi je večina strogo pokazala, da za občino ni koristno, ako je v isti osebi grajščinsko in občinsko vodstvo. Upamo, da se bo novi župan v vseh zadevah možato obnašal in neutrudljivo delal v korist občine. Vam, vrli možje, pa lepa hvala, ker ste neustrašeno volili v korist občini. Le tako pogumno naprej in vsi vam bomo hvaležni!

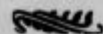
d **V Malih Laščah** so dne 23. aprila kurili kres iz starih stranskih oltarjev soseskine cerkve sv. Trojice. Ravno sedaj se pa delata nova oltarja za imenovano cerkev; eden v čast žalostni Materi Božji, drugi v čast sv. Jožefu. Napravil se bode tudi nov cementiran tlak in več drugih potrebnih reči. Pač lepo je za malo sosesko, ki bode plačala vse te stroške s prostovoljnimi darovi in s pomočjo nekaterih naših Amerikancev, ki so že poslali v ta namen do 300 kron in še obetajo.

d **Angel, varuh nedolžnih otrok.** Pretečeni teden je padel neki triletni otrok skozi okno prvega nadstropja do pet metrov visoko na kamenita tla, ki se pa ni prav nič poškodoval, razun pri padcu je bil omedlel.

d **Ni varno dekletom hoditi po samotah.** Koncem aprila je neki potepuh napadel pri vasi Kotel 16letno deklico. Planil je nanjo iz grmovja ter jo udaril smrtnonevarno po glavi. Kaj ji je hotel, se ne ve, ker je na dekličin klic prihletela njena sestra in se je tolovaj zgubil v hosti.

d **Od nekod za povsod.** Navadno se kmetje ne podajo radi na kak shod naših poslancev, da bi zvedeli resnico o naši politiki. Toliko rajši pa verjamejo ob času volitev vsakemu zadnjemu pritepenemu capinu vsako neumnost. Na shode je treba hoditi, tam govore možje, ki stvar vedo in razumejo. Tam poslušaj, kar ne veš, pa povprašaj, da boš znal ob času volitev raznim agitatorjem pokazati vrata.

d **Sodni svetnik Danijel Šufraj** je umrl v Velikih Laščah dne 1. maja. Šel je sodnik pred Sodnika. Pot mu je pripravil veleč. g. Janez Bevec, vpokojeni duhovnik ali po domače »ta stari gospod«. Dobra zagovornica pri sodbi božji, tako upamo, mu je bila Devica Marija, ker ji je pokojni svetnik razun drugih darov daroval za Njeni veliki zvon znatno svoto 300 kron. Pogreb je bil veličasten. Zgodno postelj mu je blagoslovil preč. gospod njegov ožji rojak in sošolec Matija Kolar, župnik iz Polja, v spremstvu peterih duhovnikov. V sprevedu je bilo tudi troje gasilnih društev, domače, dobrepoljsko in gregorsko. Vencev je bilo do trideset. Posebno se nam je dopadlo, da je bil pokojnik, ki je tudi v življenje rad obiskoval službo božjo, pokopan s sveto mašo. To se nam je dopadlo tembolj, ker se je nekje, ne daleč od Lašč, liberalcem zdelo menda »prekmečko« katoliškemu poslancu prirediti pogreb s sveto mašo. Rajnemu svetniku želimo, da se je tudi on poravnal s svojimi tožniki pred večno sodbo, kakor je tudi on pri svojih sodbah vedno deloval na pravnomo.

Notranjske novice.

Iz Starega trga pri Ložu.

n **Ponesrečil se je** dne 20. aprila Martin Baraga iz Loža, po domače Marinin. Popoldne omenjenega dne je šel s košem po listje. Ko ga le ni bilo domov, gre ga na večer žena iskat. A glej, kakšen prizor! Mož leži mrtev na tleh, poleg njega koš in grablje. Ne ve se, ali se je ubil vesled nesrečnega padca, ali ga je morda zadela kap. Bil je dober, po-

šten možak. — Človek ne ve ne ure ne dneva.

n V Ložu se pripravljajo za šolo. Prostor zanjo so menda že kupili. Res je sicer, da mestni otroci nimajo ravno daleč do starotrške šole, toda če imajo šole že navadne vasi, zakaj bi bilo mesto brez nje?!

n Prav zanimivo in podučno predavanje je priredilo na cvetno nedeljo naše izobraževalno društvo. Visokošolec g. Anton Škrbec član »Danice«, je predaval »O državi in nje postanku.« Splošna želja je bila, naj bi se g. predavatelj še večkrat oglasil v našem ljudskem izobraževališču. Na svidenje torej, g. Škrbec!

n Prijatelji napredka in igre, kam pa dne 13. maja v nedeljo popoldne? Kam drugam, kakor h gledališki predstavi katol. slov. izobraževalnega društva?! Ne bo vam žal! Naši mladeniči nastopijo to pot z znamenito žaligrjo »Garcio Morena«. Ta igra prekaša po vsebini gotovo vse predstave, kar se jih je do sedaj vršilo na našem odru. Igralci pa bodo — kakor upamo, — tudi storili, kar je v njih moči. Stiske in vročine se v gledališki dvorani ni bati, ker se bo pustilo noter le toliko ljudi, da bo za vse prav. Torej prijatelji igre in poštene zabave na svidenje dne 13. maja v prostorih konsumnega društva.

Vipavske novice.

n Javen shod priredi »Katoliško politično društvo v Vipavi« v nedeljo, dne 13. maja, ob pol 4. uri popoldne na dvorišču gosp. Štefana Hrib v Vipavi. Poročal bo gospod državni in deželni poslanec dr. Ivan Šustešič o položaju v državni in deželni zbornici. Somišljeniki naši! Prihitite iz vseh vasi v najobilnejšem številu na shod, da zveste resnico, pokazete trdno svoje prepričanje in daste duška svojim čutilom, ki v teh resnih in nevarnih časih prevevajo vaša srca. Na srečno svidenje!

Iz raznih krajev Notranjske.

n Požar v Stranah pri Potojini. 16. sušca je nastal v Stranah požar, ki nam je veliko škode povzročil. Naša domača »Vzajemna zavarovalnica«, pri kateri sve podpisane bile zavarovane, je škodo hitro vgotovila in plačala. Tako naša domača zavarovalnica, kojo opravičeno priporočamo. — Neža Posega. — Katarina Pösega.

n Umrl je 3. maja v Matenji vasi Jožef Ogrizek, oče duhovnika g. Jakoba Ogrizek, kaplana v Mirni peči. Dosegel je starost 75 let. V celem življenju ni bil nikoli nevarno bolan, zadnje tri tedne je pa popolno oslabelel. Dva dni pred smrtjo je rekel: »Še danes pa jutri bom živel.« Ravno pred smrtjo je še podal roko v slovo svojim domačim in molil skupaj z njimi do zadnjega vzdihljeja. Naj počiva v miru blaga duša!

Štajerske novice.

š Slovenska zmaga. V Orehovi vasi pri Mariboru so zmagali Slovenci v I. in III. razredu proti štajerčevi stranki, kateri vsa nemška sila iz Maribora ni nič pomagala.

š Utonil je 26. aprila občinski svetovalec in posestnik Blaž K o k o l iz Oplotnice. Šel je domov z materjo. Pot pelja čisto ob vodi, kjer se je nesrečnemu izpodrsnilo, da je padel v vodo in se ni mogel rešiti. Svoj čas je bil K o k o l župan v Oplotnici.

š Pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah je bil jako dobro obiskan shod, na katerem je poročal č. g. kaplan G o m i l š e k, vodja mladeniških društev. Shod je postavil sorazumno za bodočega državnozborskega kandidata č. g. dr. K o r o š c a, za katerega bodo delali z

na največjim veseljem slovenski mladeniči, kakor se je izjavil na shodu volilec-mladenič Franc R o š k a r. Tudi iz drugih krajev smo dobili obvestilo, da so v veliki večini katoliški volilci vneti za kandidaturo g. dr. Korošca. Mnoga politična društva so se zanj izrekla. Vsi na delo, in zmaga dr. Korošca bo zanj in za katoliške Slovence na Štajerskem častna, ob enem pa bo ta zmaga poraz »Slovenskega Naroda« in njegovih privržencev na Štajerskem, ki se boje tako odločnega in katoliškega moža, kakoršen je dr. Korošec.

š Shod v Brežicah bo 13. maja. Govorila bosta državni poslanec dr. Ploj in odvetnik dr. Benkovič.

š Iz Ljutomera poročajo: Četudi je naš okraj skoro najbolj vinoroden, imamo vendar malo uzornih ameriških nasadov, pri zadnjem odlikovanju na razstavi so dobili samo trije naših darila in sicer: Jožef in Franc V o j s k iz Male nedelje ter J. K l o b a s a iz Št. Jurja ob Ščavnici.

š V Mariboru so stavkali mizarski pomočniki, ki so zahtevali za 20 odstotkov zboljšanja plač.

Koroške novice.

k Občinske volitve v Celovcu so se mirno končale. Izvoljeni so bili ob majhni udeležbe pristaši sedanje gospodujoče nemške stranke.

k Umrl je pred tednom deželni poslanec Daniel K o t z. Pripadal je nemški ljudski stranki.

k Odbor katoliškega političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem se je tako sestavil: Dr. Janko Brejc, predsednik; Franc Grafenauer, podpredsednik; Anton Ekar tajnik; msgr. Val. Podgorc, blagajnik; Gregor Einspiller, dr. Lambert Ehrlich, Matej Prosekar, Josip Rozman, Janez Vošpernik, odborniki; Josip Dobrovec, Franc Kobentar, Ivan Ure, namestniki.

k V Gozdanjah je umrl ondotni župan Janez T e p p a n. Bil je Slovencem nasproten, vendar je kot župan vestno vršil svoje dolžnosti.

k V Bistrici pri Pilberku je nek 17leten mladenič iz Libuč kopal ilovico za izdelovanje opeke. Padel je nanj velik kos zemlje in ga ubil. Izkopali so vsega polomljenega.

k Gospodarska zadruga v Šinčivasi je imela velikonočni pondeljek občni zbor, na katerem g. Podgorc poročal o letnem računu. Iz poročila je videti, da je zadruga dobro delovala.

k Ponemčevalna družba »Südmark« kaj pridno razdeljuje svoje judeževе groše med slovenske šole, razne dijaké in obrtnike. Nekemu obrtniku je posodila 2000 K, da ga bo imela za vselej privezanega.

Primorske novice.

p Samoumor. V predmestju tržaškem so našli obešeno 20letno A n o K r a i n c iz Serpenice. Zbala se je grešnih posledic pregrešne ljubezni in končala s samoumorom svoje in pričakovanega deteta življenje.

p Prvi majnik v Gorici. Goriški socialisti so imeli ta dan obhod z godbo po mestu. Govorila sta na shodu dva govornika v laškem in slovenskem jeziku in zahtevala splošno in enako volivno pravico. Posebno odposlanstvo je izročilo tozadevno resolucijo deželnemu glavarju in mestnemu županu.

p Petindvajsetletnica obstanka tržaškega podpornega in bralnega društva v Trstu se bode praznovala letos če možno že meseca

Julija v »Narodnem Domu« pri sv. Ivanu. Odbor je določil ta dan razviti najslovesnejše društveno zastavo. Vsporeč veselice bomo pravočasno naznanili.

p V Trstu se je ustrelil 17letni brivec Karol L e v a n t i n. Vzrok je bil nesrečna ljubezen.

p Veličasten pogreb je imel v Gorici umrl g. vikar D e r m a s t i a. Udeležil se ga je bivši deželni predsednik kranjski, baron Winkler, dvorni svetnik grof A t t e m s, mnogo drugih svetnih odličnjakov in skoro vsa goriška duhovščina mestna ob narodnostij. Truplo so položili v novo skupno grobišče podpornega društva goriške duhovščine. Pri pogrebu so bila navzoča mnoga katoliška društva. — Blag mu spomin!

p Društvo »Skalnica« v Gorici je dobila novo zastavo, ki je bila pretečeno soboto slovesno blagoslovljena. Blagoslovil jo je ondotni milostni g. prelat in vodja semenišča, msgr. Gabrilevičič. Lično zastavo so izdelale učenke »Solskega doma«.

Iz raznih krajev.

Slovenci v tujini. Iz Hamborna na Porenškem: Marko D r o b e ž, 46letni oženjeni premogar, doma iz Čemšenika, se je ponesrečil v jami. Ubil ga je kamen, ki mu je padel na glavo. Zapušča tu vdovo s štirimi nepreskrbljenimi otroci. — V tem kraju se zelo razširja bolezen otrpnjenosti tilnika, kar je jako nevarno. V preteklem tednu jih je umrlo šest, zbolelo pa enajst. — Slovenci so igrali pretečeno nedeljo igro »Nemški ne znajo«.

Nova nalezljiva bolezen pri goveji živini se je pojavila v zvoletni županiji na Ogrskem. Bolezen obstoja v tem, da dobi goveja živina na gobcu in jeziku spuščaje. Ako se bolezen hitro ne zapazi, odgnjuje živini jezik. Vzrok boleznij je baje slaba krma.

Ameriške novice. V Clevelandu so umrli ali se ponesrečili sledeči Slovenci: šestmesečni sin Janeza Špeha in udova Julija Pratt, ki je bivala že 40 let tu, sta umrla. Vsled razstrelbe v rudniku sta težko poškodovana L. Novak in J. Pasek. Cestna železnica je povzila štiri in pol leta starega sina gostilničarja Jakoba Lušina. V Pueblo, Colo., je umrla Ivana Podlipnik. V Clevelandu je umrla Jera Pikel.

Vulkanski izbruhi.

Zadnji izbruh Vezava je zopet obrnil pozornost ljudi na te velikanske prirodne pojave, ki postanejo tolikokrat strašni človeštvu. Na mnogotere načine so že poizkušali razlagati nastanek ognjenikov in vzroke njihovih izbruhov, a doslej se še to ni posrečilo, ker se premalo vemo o tem, kaka je naša zemlja notri pod skorjo. Zemljeznanci so dognali doslej razne plasti zemeljske skorje, in naša slika nam predstavlja prerez zem. skorje, na kateri se nahaja blijuvajoči ognjenik. Da bodo čitatelji bolje razumeli sliko, podajemo tu nekaj razlage.

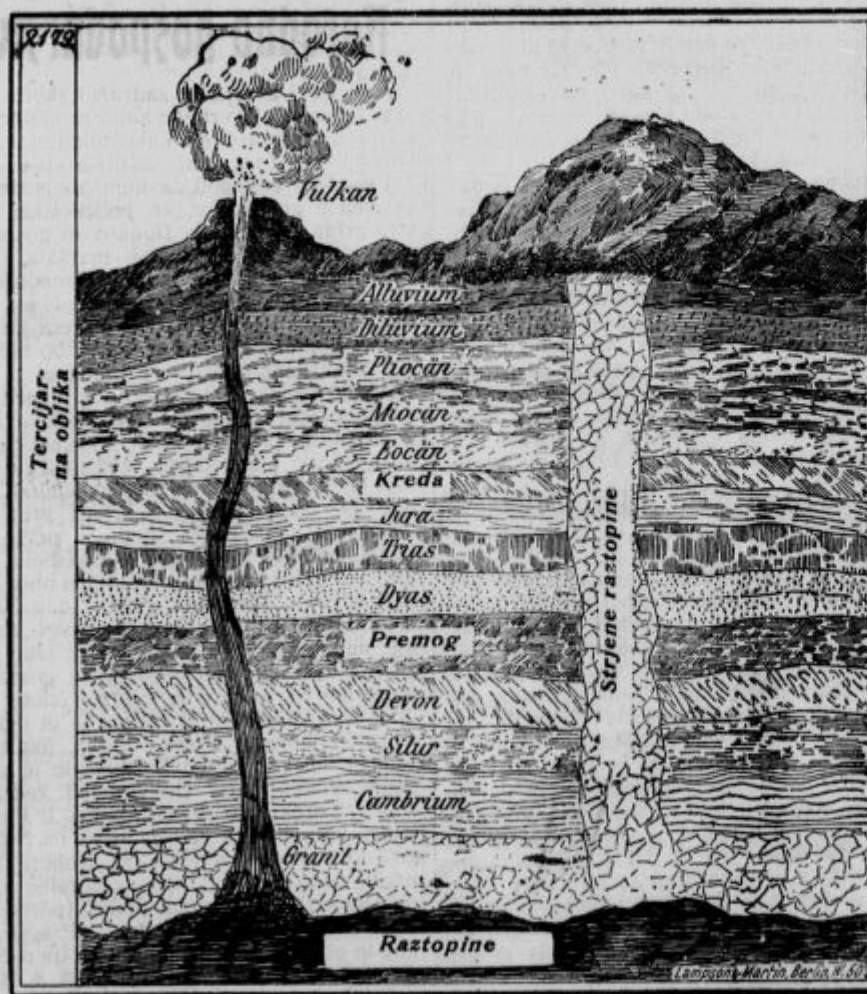
Neprestani izbruhi kažejo, da je notranjščina naše zemlje še vedno ognjenožareča. Ako prodiramo v globočino, pridemo sicer s početka do neke plasti, kjer je toplina leto dni neizpremenjena, a v večji globočini toplina vedno raste in sicer se povzdigne na vsakih 30 do 40 m približno za 1 stopinjo C. Ako toplina

tudi nadalje v isti meri raste, doseže v globočini 40 do 50 km toplino, pri kateri se mora naše kamenje topiti. Trda površna skorja naše zemlje toraj nikakor ni debela, ako jo primerjamo s premerom naše zemlje. Geologi v tej zemeljski skoriji razločujejo različne plasti, ki so tekom neštetihi tisočletij nastale. V priloženi sliki se nam kažejo razne plasti, katere so polagoma nastajale na zemlji, in kot kamenit oklep obdajajo žarečo zemeljsko vsebino. Seveda v istini te plasti niso vselej tako lepo vsopredno in enakomerno položene, kakor nam jih kaže slika, one so navadno upognjene, vklonjene druga preko druge, kakor so skladi nastajali pri krčenji zemeljske sko-

ljenja), tvorbo, ker se v teh plasteh ne nahajajo okaminje od živalij in rastlin.

Za tem nastopa paleozoična tvorba, v kateri razločujejo štiri različne plasti, silur, devon, premog in dias sestavljene po največ iz ilastih škrlōv, peščencev, črnih apnencev, dolomitov. V tej tvorbi se nahajajo velikanske plasti premoga, ki kažejo, kako bujno je bilo v onih dobah razvito rastlinstvo. Neizmerne zaloge drevesnih praproti je bilo nakopičenih, in vsled vulkaničnih in plutoničnih prekucij podstih. Iz teh tvorb zajema dandanes človek neizčrpne zaloge premoga.

V tej dobi se pojavlja tudi jako razvito povodno živalstvo, po največ košarji (raki),

Prezrez vulkanskih tal.

nje. Pri visokih gorah dostikrat opažamo, da te plasti ne leže vodoravno, ampak so več ali manj nagnjene, da včasih celo naravnost navpično postavljene, tako da se spodnja plast kaže uprav na vrhu gore.

Oglejmo si nekoliko posamezne plasti in njihovo vsebino. Najbolj v globočini nahajamo še ognjeno razstopino, katere še dandanes pri vulkanski izbruh kot ognjena lava priteče na površje. Z žarečo vsebino v dotiki je granitno in škrlasto kremenčasto kamenje, katero polagoma prehaja v vedno bolj in bolj trdno skorijo, takozvano kambrično plast. Obe plasti nazivljejo geologi »azoično« (brez živ-

školjke in polži.

Za tem nastopa mezozoična doba ali srednji vek. K temu prištevamo trijasne plasti, jura in kreda, sestavljene iz peščencev črnih in belih apnencev, dolomitov in raznih kredastih tvorb.

V tej dobi so gospodarile razne velikanske reptilije (Ichtyosaurus, Plesiosaurus, Ammonites i. dr.)

V terciarni dobi (eocen, miocen, pliocen) nastopajo sesalci, o človeku še ni sledu.

V poslednji dobi, diluvijalni (predpotopni) in aluvijalni dobi nastopa človek in prevzame polagoma v oblast površje zemlje.

Iz slike je tudi razvidno, da so vulkanične gore ponajveč nastale vsled izmetanih snovi, lave kamenja in peska, katero se je v obliki velikanskega stožca nakopičilo okrog žrela. Da so te snovi morale prodreti iz velike globočine, kažejo njihove silne množine, katere šestokrat daleko presegajo vsebine gore same. Tako je ognjenik Hekla na Islandu leta 1783. izmetal iz sebe do 40 kub. km lave. Vsebinsko izmetane lave na malem otoku Krakatav (Sundski otok v Aziji) cenijo celo na 50 km³.

Tekoča lava mora torej prekoračiti dolgo pot, preden pride iz osrčja zemlje na površje in se razlije z vulkanovega žrela. Kaj je tista strašna sila, ki dvigne to velikansko maso in jo vrže vun, ni še prav dognano. Nekateri pravijo, da se naša zemlja vedno bolj ohlajuje in se s tem krči zemeljska skorja, ki torej bolj pritiska na ognjeno vsebino zemlje. Ta si mora iskati duška in prodre po ognjenikih na dan. Drugi se sklicujejo na to, da stoje skoro vsi nam znani ognjeniki poleg morja, in sklepejo iz tega, da je kriva izbruha voda, ki se zliva v ognjeno plast. Res je, da se skoro pri vseh ognjeniških izbruhih opazuje mnogo para in plinov.

Drobtine.

Carjev ukaz ruskemu finančnemu ministru z dne 4. aprila 1906 določa, da najame Rusija posojilo v nominalni vrednosti 843 milijonov 750.000, kar je enako z 133 milijonov kron. Obresti se bodo plačevale vsakega pol leta. Dolg se pokrije do 18. aprila 1956 in sicer po žrebanju, ki se bo vršilo vsako leto 19. januarja.

Zadnji nemški učenec. Nemško časopisje prinaša novico, da so nemško šolo v Hrščancih pri Žatcu na Češkem morali zapreti, ker je že več kot četrlet let prihajal vanjo le en učenec. Ta nemška šola je obstajala nad 30 let; ustanovili so jo v germanizatorične namene in jih je res mnogo ponemčila. Sedaj pa je ostala prazna.

Izvrstni poznavatelj Daljnega Vzhoda Bashenov trdi, da je neizogibna nova vojska z moderno Japonsko. Bashenov je že leta 1897. napovedal prvo rusko-japonsko vojsko, kakor tudi ruske poraze. O novi rusko-japonski vojski sodi, da izbruhne čez 6 let. Japonci ne bodo čakali 20 let, da nabere Rusija novih moči, ko imajo popolno svojo armado in mornarico in jim je zagotovljena pomoč Angleške. Japonska hoče za vsako ceno doseči, da postane gospodarica ruskega obrežja na Daljnem Vzhodu in osvojiti si hoče tudi Kamčatko. Mir, ki se je sklenil po zadnji vojski, je le kratko premirje, po katerem se bo morala Rusija boriti proti dvema sovražnikoma. Zato pa pozivlja Bashenov, da mora ostati za lastno obrambo mandžurska vojska na Vzhodu. Če pa ni mogoče vzdržati cele armade, morati ostati vsaj dve tretjini popolnoma pripravljene za vojsko. V obmejnih krajih se morajo ustanoviti tudi vojaške naselbine. Rusija naj tudi skrbi za novo, močno brodoge v Vladivostoku. Bashenov pravi ob koncu: Druga japonska vojska ni za gorami, marveč je na naših ramah. Z vso silo se moramo pripravljati nanjo.

Abstinentje v Švediji se zelo množe. Seveda se imajo boriti tudi zoper ljudi, ki so njihovim načelom nasprotni. Tako se je izrazil eden izmed teh zadnjih, ko je čul za nabiranje

denarja v abstinentne svrhe, na sledeč način: »Ni dovolj, da smo morali skrbeti do sedaj za pijance, v bodoče bomo morali še za trezne. To je odveč!«

Zenin v kurniku. V mestu New-Carlisle v državi Ohio v Ameriki se je dogodil slučaj posebne vrste. Neki A. M. Snyder, ki je pripadal nekemu mladeniškem klubu, se je oženil brez klubove vednosti. Društveniki so bili vsled tega ogorčeni in so se sklenili nad njim maščevati. Spravili so na voz velik železen kurnik, deli Snyderja siloma vanj in ga vozili po vseh mestnih ulicah. Spremljali so ga ves čas z raznovrstnimi trobili in pri tem delali tak ropot, da je letelo vse prebivalstvo skupaj.

Kako se kroté divje zveri. Znani krotilec levov, Hamburger, pripoveduje mnogo zanimivih podrobnosti, kako on kroti divje zveri. — On trdi, da ukrotiti divjo zver ni nič drugega, kakor dokazati ji, da je človek močnejši od nje in da ni nikake sile, ki bi ga mogla nadkriti, obvladati ali premagati. Krotenje bi bilo po njegovih mislih delo neke vrste sugestije. S silo se pri zveri ne da ničesar doseči; treba jo je previdno in polagoma (po »formalnih stopnjah«) pripravljati na dresuro. Poglavitno je osebni vpliv krotitelja na zver; v tem leži glavna sila njegove ženjalnosti. — Najbolj nespametno je misliti, da se da lev ukrotiti s tem, da se ga pusti stradati. Nasprotno, treba ga dobro hraniti; navaden stol pa zadostuje, da polagoma uvidi, da mu vsa moč nič ne pomaga. To se zgodi na sledeči način: Prvi dan dresure vrže se levu v kletko stol. Razjarjena zver ga trenoma zdrobi. To se zgodi tudi drugi dan in ponavlja dalje dan za dnevom, lev pa polomi stol za stolom. Končno uvidi lev, da mu besnost nič ne koristi, — pa nekega dne pusti v kletko postavljeni stol pri miru. To je prvi uspeh krotitelja in prva zmaga zanj. Nekaj časa potem se leva s pomočjo narkoze spravi v spanje; med tem ga uklenejo v trde vezi in verige. Lev se po narkotičnem spanju vzbudi ter zagleda pred seboj na stolu sedečega krotitelja. V prvem hipu zakadi se besna zver proti nepoklicanemu gostu, toda verige ga zadrže s tako silo, da takoj opusti vso nadaljno besnost. Osem dni za vrstjo sedi krotilec na istem mestu in na določen čas; po preteku nekaj dni se ga lev tako privadi, da je naposled čisto miren, ko ga zagleda na stolu. Ko se ga je lev do dobra privadil, odpno mu verige in krotilec gre prvič prosto proti zveri v svesti si, da ga to lahko stane življenje, ker ni izključeno, da plane razdražena zver nanj ter ga raztrga na kosce. Krotilec gre v kletko brez orožja, držeč v eni roki levu znani stol, v drugi navadne vile za seno; okrog prs ima povit velik otep slame. Na prvi hip to leva osupne; če potem skoči proti krotilec, umakne se takoj, ko zadene ob slamo. Krotilec se ne sme umakniti niti za las, četudi mu teče pot vsled strahu curkoma po obrazu. Če treba, dregne s topimi vilami leva v nosnice, najobčutljivejše mesto zanj. Zver zarenči z zamolklim glasom, ki pa je izraz boli in ne razjarjenosti. Po opisanem večkratnem poskusu uvidi lev, da mu je ves upor brezuspešen ter da je človek njegov gospodar, zato mirno trpi, da se mu sme približati. To krotenje pa je samo predpriprava pravi dresuri. Poglavitno skrb mora se obračati na hranjenje in potreba je, da krotilec lastnoročno pita zver z najlepšimi kosi mesa. Lev se početkom umika, a se kmalu privadi, da obstoji na mestu. Vseh drugih »umetnosti« in produkcij se lev nadalje polagoma priučil; treba ga je še včasih ukleniti, a naposled je popolnoma pokoren svojemu gospodu. Sedaj sledi tretji moment, to je namreč vpliv in energija človekova, kateri se ukloni tudi divja zver. Lev se popol-

noma podvrže volji krotitelja, pri levnjah se pokaže čisto čut udanosti in hvaležnosti. — Dokaz temu je, da je znanega krotitelja Piuka rešila levinja gotove smrti s tem, da se je bliskoma vrgla na leva, ko je v razdraženosti hotel naskočiti svojega krotitelja.

Kako dolgo živi človek. Neki angleški zdravnik, ki se je dlje časa bavil z vprašanjem, kako dolgo da človek živi, je prišel do zanimivih podatkov. Od prebivalstva na zemlji, ki se ga šteje nad 1515 milijonov duš, umira na dan 91.550 ljudi, na uro 3815, na minuto 63, ali po en človek vsako sekundo. Izmed 100.000 ljudi doživlja po eden 100 let, od 500 po eden 90 let, od 100 po eden 60 let.

Nov način za vojaški prehod preko rek. Pionirski stotnik Rihard Ungermann je iznašel novo metodo, po kateri bo infanterija lahko prekorala reko brez večjih priprav. Služila bo zato vsa vojaška obleka. Vsak posameznik bo zvil vso svojo obleko v culo, puške bodo služile kot vezila teh ene in vrvice, ki jih imajo seboj vojaki, bodo privezali plavača nase in bodo vlekli tako vse za sabo na nasprotni breg. Tisti, ki ne znajo plavati, se bodo prepeljali na culah preko reke. To se že poskušali pri Trebinju in Raguzi.

Najdena srečka. Pred dvema letoma je naznanila neka v Budimpešti stanujoča gospa Welwart, da ji je ukradena ogrska srečka rdečega križa. Kmalu nato je bila srečka zadeta in dobiček je znašal 20.000 kron. Welwart je obvestila o vsej zadevi loterijo in da je srečko anulirala. A zdaj po dveh letih se je oglašil z zadeto srečko neki trgovec Mendel Helmsdorf. Seveda so mu srečko vzeli in ga zaprli.

Srečna Amerika. Hrvat Miočinović je že tri leta v Ameriki. Njegova žena Draginja je med tem živela v bedi in prešestvu. Ko je porodila otroka, jo je skrbelo, kaj bo; zato je dete zadušila in zakopala. Zato jo je sodišče v Petrinji obsodilo na 10letno ječo. Tako je propadla nesrečna obitelj, ki ima očeta v »srečni« Ameriki.

Poseben običaj imajo neveste med nekaterimi južnimi Slovani. Predno namreč pride čestilec v milost, mora prestati precej hudo poskušnjo. Kadar rojijo čebele in sedejo na kakšno drevo, mora namreč ženin iti k njim in sestiti čisto v njihovo bližino, med tem, ko gleda lepota od daleč. Čebele se seveda vzemirijo in kmalu brenče okoli ženinove glave prvi izzivači, ki prete z zelo bolečimi poskušnjami. Pri tem je čestilcev položaj še slabši, ker mora obenem držati usta široko odprta. Če ostane ženin trden in ga nobena čebela ne piči, prejme sladko plačilo. Oklene se ga namreč nevesta z veselimi besedami: »Tebe vzamem, ker nisi pijanec!« V drugem slučaju je pa slabše. Ženin je namreč ves opikan, a za plačilo tudi neveste ne dobi, češ, da je pijanec.

Oceanografski inštitut. Iz Pariza poročajo: Monaški knez je pisal naučnemu ministru Briand pismo, kjer mu javlja svoj sklep, da bo svoj oceanografski inštitut, kateremu je podaril oceanografski muzej z laboratoriji in zbirkami v Monaku in mu zagotovil štiri milijone frankov gotovine, napravil v Parizu. Vodstvo inštituta bo v rokah mednarodnega pospeševalnega društva, katerega člani bodo v prvi vrsti svetovni oceanografi.

Negovanje zob v šoli. Negovanje zob šolske mladine si pridobiva vedno večjo pozornost; med mnogimi mesti, katera so v zadnjem času otvorila mestne šolsko-zobne klinike, se odlikuje posebno Mühlhausen na Elsaškem radi velikih sredstev, katere je vporabilo in določilo v to svrhu. V tem mestu je dovolil mestni zastop znatno svoto 13.000 M v ta namen. Za kliniko se je uporabilo nekdanjo šolo. Zdravljenje zob šolskih otrok je prevzel od mesta nalašč za to vsprejeti izur-

jen zobozdravnik. — Kako so prepričane celo male občine, katere nimajo takih sredstev, o važnosti zgodnjega negovanja zob, dokazuje notica iz Langenthal-a v Švici. Občina si pri skrbi za prikladno negovanje zob potrebne stvari v veliki meri, in razdeljuje potom učitelja omenjene stvari v šoli premožnejšim učencem za ono ceno, za katero si je občina sama nabavila predmete, ubogim učencem pa brezplačno. Seveda je to le prva pomoč, kajti vsako mesto, vsaka občina bi morala stremiti po tem, da omogočuje zraven negovanja zob tudi zdravljenje slabih, piškavih zob in sicer vse to v interesu ljudskega zdravja. — Pravilno negovanje zob v ljudskih šolah je uvedlo mesto Ulm.

Narodno gospodarstvo.

+ **Prvi avstrijski zadružni shod.** Kakor smo že poročali, vrši se koncem meseca maja t. l. — t. j. ravno pred binkoštnimi prazniki, na Dunaju prvi avstrijski zadružni shod. Zadružni shod se vrši pod častnim predsedništvom ekselence gospoda c. k. poljedelskega ministra grofa Ferdinanda Buquoy in gospoda nižjeavstrijskega deželnega maršala, prelata Frigidijana Schmolka. Spored: Ponedeljek, dne 28. maja 1906: Ob 9. uri predpolodne: Konferenca revizorjev, ki se po potrebi nadaljuje. Pri tej konferenci obravnaval se bo tudi predlog »Zadružne Zveze« v Ljubljani o skupni statistiki vsega avstrijskega zadružništva. Ob 6. uri zvečer: Skupščina »Splošne avstrijske zadružne zveze«. Ob 8. uri zvečer: Sestanek in pozdrav udeležencev zadružnega shoda (Kje se ta sestanek vrši, še naznanimo). Torek dne 29. maja 1906: Ob 9. uri predpolodne: Otvoritev zadružnega shoda in prvo zborovanje, pričetek obravnave o posrednih referatih. Ob 1. uri popoldne: Skupen obed, potem nadaljevanje obravnave. Sreda, dne 30. maja 1906: Ob 9. uri dopoldne: II. glavno zborovanje, nadaljevanje obravnave. Popoldne skupen slavnosten obed udeležencev in gostov. Četrtek, dne 31. maja 1906: Skupen izlet v gornjo donavsko dolino, v Waachau — in ogled zadružnih naprav. Petek, dne 1. junija 1906: Skupen izlet in ogled komasacije in zadružnega skladišča. — Dnevni red zadružnega shoda. Torek, dne 29. maja 1906. 1. Razvoj in stanje kmetijskega zadružništva na Nižje Avstrijskem (poročevalec: Dr. Robert Raffay, predsednik nižje-avstrijske centralne blagajne na Dunaju). 2. Zadružni poduk (poročevalec: Zvezin ravnatelj Jan Sedlak v Pragi). 3. Nakup in prodaja zadružnim potom (poročevalci: Zvezin načelnik dr. Edvard Turk v Bjelicah, deželni nadsvetnik Viktor Kerbler v Lincu, zvezin tajnik Rudolf Feichtinger v Bjelicah, uradni vodja »Zadružne zveze« v Ljubljani Iv. Rožman, koji zadnji poroča o dosedanjih izkušnjah s konsumnimi zadrugami, o njih nadaljnem razvoju in razmerju do kmetijskih zadrug). 4. Pokritje zgb pri zadrugah z omejeno zavezo (poročevalec: Zvezin načelnik dr. Moric Weden v Pragi). 5. Ustanovitev državne centralne blagajne (poročevalec: predsednik »Splošne zadružne zveze« dr. Pavel baron Störck na Dunaju). — Sreda, dne 30. maja 1906. 1. Poslovna načela za zadružna skladišča (poročevalci: deželni poslanec in predsednik skladišča v Počeradu Filip Frantzi, višji nadzornik Ljudevil Liebmayer na Dunaju, načelnik skladišča v Skalcih Jožef Reichert). 2. Izkušnje pri ustanovitvi in poslovanju vinarških zadrug (poročevalci: ravnatelj Viljem Haufert v Bocnu, dr. Volfran v Traismauer). 3. Načela za mlekarke zadrug in zadružno

prodajo jajc (poročevalec: deželni nadsvetnik Viktor Kerbler v Lincu). 4. Obdačenje in neposredne pristojbine v smislu avstrijskih davčnih in pristojbinskih zakonov (poročevalec: Ravnatelj Anton Blažek v Prazi). 5. Dobava za vojaštvo (poročevalec: Podpredsednik »Splošne zadrudne zveze« Jože Faschingbauer na Dunaju). 6. Razmerje med kmetijskimi in obrtnimi zadrugami (poročevalec: Uradni vodja »Zadrudne Zveze« v Ljubljani Ivan Rožman). — Na dnevnem redu so torej sami važni predmeti — in vsak udeležnik bo imel priliko, se marsikaj naučiti. Zadrudni shod nam pa mora dati tudi bodrilo za zadrudno delo. Radi tega pozivamo slovenske in hrvaške zadrugarje, da se tega prvega avstrijskega zadrudnega shoda v obilnem številu udeležijo. Naj vidijo na Dunaju, da Jugoslovani v zadrudništvu nismo zadnji, temveč da smo daleč spredaj — naj vidijo tam, da smo krepko nastopili pot samopomoči. Lepo bi bilo če bi vsaka jugoslovanska zadruga poslala svojega zastopnika na Dunaj; ker bi pa to povzročilo precej stroškov, priporočamo, da si po več zadrug skupaj določijo odposlanca za prvi avstrijski zadrudni shod. Vsaj do 10. maja se nam naj odposlanec naznanijo, da preskrbimo vse potrebno radi potovanja in stanovanja. Seveda se dobijo vsa potrebna pojasnila pri »Zadrudni Zvezi« v Ljubljani.

Za smeh in kratek čas.

Vsak danji kruh. Katehet: »Zakaj pa prosimo: Daj nam danes naš vsakdanji kruh, ne prosimo pa vsakoletnega kruha?« — Učenec: »Vsakoletni kruh bi postal plesnjiv.«

Oprostite! Rokodelski pomočnik — pride na svojem potovanju v mestno gostilno in prosi: »Prosim gospodje, usmilite se ubogega popotnika.« — Pivci: »Kaj še danes bebračiš? Ali ne vpreš, da je danes nedelja?« — Pomočnik: »Oprostite, če sem vas motil pri vaši pobožnosti.«

Trije sovražniki. Katehet: »Kako se imenujejo trije sovražniki našega Zveličarja?« — »Gašper, Melhijor in Baltazar«, se odreže mali Jurček brez daljšega pomisleka.

Pozno! Martinove dekleta so bile lansko leto tako pridine, da so prve požele vse žito. Ko gredo Martinov oče zvečer po žito, jim reče sosed: »Oče, vaša dekleta so pa pridne, ker so tako zgodaj požele.« — »Kaj bi to, zgodaj, še le ob šestih popoldne so požele«, odgovore Martinov oče.

V šoli. Katehet: »Iz katere knjige so pisarji izvedeli, kje je Jezus rojen?« — Učenec: »Iz krstne knjige.«

Ime. Učitelj: »Marija, ali ni tvojemu očetu ime Anton?« — Marija: »O ne, Tone mu je ime.«

Pri krščanskem nauku. Katehet: »Kdaj grešimo z odpuščanjem?« — Učenec: »Z opuščanjem grešimo, kadar bi morali grešiti, pa nočemo.«

Moder odgovor. Katehet pripoveduje otrokom zgodbo o Ananiju in Safiri in potem vpraša: »Zakaj pa Bog vsakega lažnika ne kaznuje s smrtjo?« — Po dolgem molku se vzdigne šolarček in pravi: »Ker bi potem moral vse pomoriti.«

V zgodbah. Katehet: »Zadnjič smo govorili o egiptovskem Jožefu. Ali mi ve kdo povedati, do kje smo prišli?« — Učenka: »Do tam, ko je stal Jožef na stehi.« — Katehet: »Kdo ti je pa to povedal?« — Učenka: »Saj ste zadnjič rekli, da je Faraon postavil Jožefa čez svojo hišo.«

Sicrb vsake gospodinjje je posvečena družinski blaginji!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

Je po Kathreinerjevem načinu svojega prozvajanja okusna, zdravna v prospehi in poceni, ima torej neprecenljive prednosti za vsako gospodinjstvo!

Poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime Kathreiner in zahtevajte le izvirne zavojce z varstveno znamko župnik Kneipp.

Mizarske pomočnike

sprejme v stalno delo **J. Mihelič**, mizarški mojster v Bovcu, Goriško. 977 3-2

Posestvo na Studencu (Igu) hišna št. 85, katero obsega hišo, gospodarska poslopja, njive, travnike in gozde se boče dne 17. maja 1906 dopoldne ob 9. uri na licu mesta prostovoljno prodalo skupno all pa po kosih. 1022 1 1

Kupnine se plačajo v štirih letnih rokih, eventualno po dogovoru.

Lastnica **Marija Štembal**.

2 enonadstropni hiši

se prodasta pod zelo ugodnimi pogoji. Več pove lastnik na **Trnovskem priistanu št. 14** v Ljubljani. 1026 5-1

Prodasta se 1010 3-1

dve posestvi

po zelo nizki ceni, oddaljeno od Ljubljane eno pol drugo četrt ure, pripravno eno za vsako obrt, drugo za kmetovalca. Več se izve v Kladeznih ul. 5. Plačuje se lahko na več let.

Viačjeja stabnega zdravnika in fizika dr. Schmidta znamenito

olje za sluh

odstranja hitro in temeljito na stalo gluhosto, tečenje iz ušes, žumenja po ušesih in naglušnost tudi ako je že zastarano. Steklenica stane 2 gl. z navodili o uporabi. Dobiva se samo v lekarni. 767 3

pri „Črnem orlu“ na Novem trgu v Celovcu

Prilhodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dné 17. maja 1906.

Loterijske sročke.

Dunaj,	5. maja	27	16	90	86	6
Gradeč,	5. maja	80	9	83	59	73
Trst,	28. aprila	66	64	26	63	24
Linc,	28. aprila	17	20	45	62	68

Takoj se proda dobro vpeljana **frgovina**

v Ljubljani. Proda se tudi hiša, v kateri se nahaja pekarija in gostilna. Ponudbe naj se pošiljajo na upravništvo „Domoljuba“ pod šifro „500“. 1035 6-1

Posestvo

se proda v Gorenjem Laknicu št. 42, (pošta Mokronog) tik okrajne ceste. Cena 400 K. Hiša je nova in zidana. Pod hišo hlev in klet, tik hiše kozolec. Njiv je za 5 mernikov posetve, košenine za 1 kravo. Vinograd je deloma opuščen, a ugoden za novo zasaditev. 1067 1.

Vsem, ki se čutiljo utrujene in bedne,

ali so nervozni in brez energije, da „Sanatogen“ nov življenski pogum in novo moč. Slajno potrdilo nad 3000 profesorjev in zdravnikov. Dobiva se v lekarnah in drožerijah. Brošure razpošilja franco in zastoj Bauer & Co., Berlin S. W. 48 in glavno zastopstvo C. Brady, Dunaj I.

840 4 4

EAU DE COLOGNE DE BRÁZAY

je ideal vseh dšav, najbolj slovito toaletno sredstvo

Brázay-Jevo Francovo žganje

neobhodno potrebno domače sredstvo

Brázay-Jevo milo s Franc. žganjem

podeljuje lepo belo polt, nežno mledeniško svežo kožo. 781 2

Dobiva se povsod.

Postavno varovano. Vsako ponarejanje in postalkovanje kaznivo.

Edino pristen je Thierryjev
2630 D balzam 52-19

le z zeleno znamko „redovnica“.

Maroslavno neprekošno

proti slabemu prebavljanju, krčmem v želodcu, koliki, kataru, pranim boleznim, influenci itd. itd.

Cena 12 majtnih ali 6 dvojnatih steklenic ali ena velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5—franko.

Thierryjevo centifolijsko maslo,
posod znano kot non plus ultra

proti vsem že tako starim ranam, vnetjem, rinitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: 2 ločka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogiški Slatini.

Brošura s tisočimi originalnih zahvalnih pismom gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah

Zaloga bališč za neveste.

Priporočljiva trgovina!

Najbolje in najceneje se kupi blago v veliki izbiri za ženske in moške obleke pri občeznani domači trgovini

Češnik & Milavec

(pri Češniku)

Lingarjeve ul. Ljubljana Špitalske ul.

Velika zaloga najnovjšega sukna, štofa, kamgrna, hlačevine za moške obleke, za ženske obleke najnovjše modno, volneno blago v vseh barvah, perilni kambrik, saten, kotenina, pisana in bela, platno in mnogo drugega. 313 26-7

Zaloga bališč za neveste.

Preč. cerkvenim predstojništvom!

Priporočamo kot najcenejši, a elegantni tlak za cerkve, zakristije, veže, kuhinje in hodnike krasne

mozaične plošče

iz cementa v raznih barvah (do 5) in okusnih vzorcih po K 3-6 loco Ljubljana za 1 m². Imam tudi eleganten trotoar za pred in okoli hiše in cerkvā. — Krasni so pokopališki križi iz mitiranega marmorja.

Slav. cestnim odborom in podjetnikom priporočamo zalogo cementnih cevi (6, 10, 15, 20, 25, 30, 40 cm notr. svetlobe) po jako ugodnih cenah, miljne kamne, raznovrstne stopnjice, podboje, (bangerje), oklepe za okna itd.

Gg. kmetovalcem nudimo poleg imenovanega strešno cementno opeko, korita za prašiče (od 6 K naprej), grobne okvirje in spomenike iz cem. marmorja, 6 centimeterske cevi (1 m po K 1'20) za napeljavno vode mesto drugih železnih in lesenih cevi pri vodovodih, podstavke za pred vodnjake in drugo cementno blago.

Andrej Zajc

cementarna na Pešati, pošta Dol (Lusttal).
Ceniki in vzorci v naravi na zahtevo.

Vsi, ki nameravate omisliti si

šivalni stroj ali kolo

prosite se uljudno, da naročite najnovjši brezplačni in pošiljne prosti cenik, ki obsega največjo izbero čudovito cenega in najboljšega blaga, pri

Lorenou Rebolj,

zaloga šivalnih strojev in koles v KRANJU.

485 D 36-10

Velika zaloga

vsakovrstne opeke

(falz-cegla) iz raznih velikih tovarn pri **F. Pečniku** v Domžalah. Postrežba točna, cene nizke. 712 6

Ne kupite nobene ure

Nikel Srebro
gld. 1'50 gld. 3'—

dokler si niste ogledali moj veliki cenik s 1200 slikami o vseh vrstah ur, zlatini in srebrni. Dobite že dobro idočo remont. ure s triletim pism jamstvom, nikel, ali jeklen. za gld. 1'50. Pristno srebro gld. 3'—; 14 karat. zlato gld. 8'—; srebrne okl. verižice 90 kr.; 14 karat. zlate oklepne verižice gld. 10'—; 14 karat. zlati prstani ali uhani gld. 2'—; stenske ure gld. 2'80 ure s kukavico gld. 2'50, in budilke za 1 gld. Za neprimerno denar nazaj.

Razpošilja po povzetju
Maks Böhnel
urar

Dunaj IV., Margarethenstr. 27
(v lastni hiši).

Največja in najstarejša tvrdka, ustanovljena 1840. Odlikovana z Grand Prix in veliko zlato medaljo.

Zahtevajte moj cenik s 1200 slikami zastonj in poštine prosto.

892 D 7-2

L. Luser-jev obliž za turiste

najboljše in najgotovjše sredstvo proti kurjim očesom, trdi koži itd. 825 Glavna zaloga:

L. Schwenk-a lekarna, Dunaj-Meidling

Zahte- Luser-jev obliž za turiste
vajte K 1'20

Dobiva se v vseh lekarnah. 20 4

Vajenca

za pekovsko obrt, ki ima za to obrt veselje, sprejme

Josip Baštola,

pekovski mojster,

Mojstrana, Gorenjsko.
851 3-3

Hiša

z malim vrtom je iz proste roke na prodaj v Novem mestu, Križatijska ulica 138. Več se izve pri lastnici Josipini Medved (Souvan) Ločna pri Novem mestu. 1050 1 1

Kupi se ceno

zemljišče

okolj 1000 do 4000 sežnjev, blizo mesta Ljubljane za poljedelstvo. Fonudbe, v katerih naj se navede najnižja cena, koliko ga je in kje leži, pod naslovom „zemljišče L.“ Postrestante Ljubljana. 1045 3-1

Vajenca

sprejme za trgovsko in umetno vrtnarstvo, ki ima hrano in stanovanje prosto 1059 1-1
Anton Bajec,
Karlovska cesta št. 2.

Ceno Češko posteljno perje

5 kg novega skobiljenega K 9-50, boljšega K 12—, mehkega, jako mehkega, skobiljenega K 18—; kron 34—, sušnobelega, mehkega, skobiljenega K 30—; kron 36—, Pešija se franko pri oti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzamproti povrnitvi poštnih stroškov. **Sauedikt Saahsel, Lebes 151 p. Pizen na Češkem** 1103

Pomagajo hitro in zanesljivo za kašelj, hripavost in zaslezenje.

Izvrstne slaati ter brez slabega vpliva na tek

Kartoni po 1 K
... in 2 K ...

Poizkusni karton 50 vinar.

1996 25 Naprodaj po vseh avstrijskih lekarnah.

Najboljši in najcenejši

amerikanski motor za bencin

za kmetijo in obrt, od dve do pet konjskih moči. Jednostaven, zanesljiv, trpežen in popolnoma samodelujoč. Cena od K 1350 do K 3200. Vsaki del motorja se lahko zamenja, ter si vsakdo popravila lahko sam 2616 D 26-10 preskrbi. — Dobivajo se najbolje pri

Karol Kauscheka nasi.

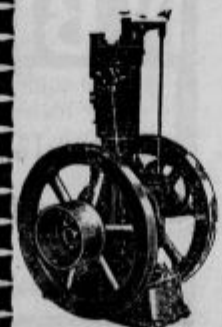
Schneider & Verovšek

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Tudi vsi poljedelski stroji kakor: mlatilnice, slamozernice, vratila, čistilnice, mlini za sadje in grozdje, preše itd.

Traverze, cement, štorja, okovi in orodje za vsako obrt.

Ceniki na razpolago.

Dobrota za
zdrave in bolne

kakor tudi važno hranilno
 sredstvo za gospodinje je

Ceres jedilna mast

iz najfinejših kokos orehov.

1321 a 6 - 2

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta 19 v Ljubljani Dunajska cesta 19

v Medjatovi hiši v pritličju

sprejema: 1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi; 2. zavarovanja zvonov proti poškodbam, in 3. zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaji za življenje in nezgode.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod jako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. — V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel. Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

38 D 24—9

Edina domača zavarovalnica! Svoji k svojim!

Sirolin

Povečuje slast do jedi in težo telesa, odstranjuje kašelj, izboljšanje gnoja, nočno potenje.

2209 D 44-23

Prilporočajo vsak dan pri
 pljučnih boleznih, katarih, oslovskem
 kašlju, škrofulozi, influenci
 mnogoštevilni profesorji in zdravniki.

Ker se ponujajo manj vredna ponarejanja, prosimo,
 zahtevajte vedno: izviren zavitek „Roche“.

F. Hoffmann — La Roche & Co.,
 Basel (Švica).

Roche

Dobiva se z zdravniškim receptom
 po 4 K steklenica.

Kašelj, katar, obolenja, bolečine v prsih, sleze, potenje, grgranje, so večkrat predznaki najnevarnejšega sovražnika našega zdravja, grozovite

tuberkuloze!

Zlo se mora zatreti v krali, in ako se je že vselilo, je treba tem večjega truda, da se je premaga in v to svrhu služi na angl. razstavi z zlato svetinjo in častno diplomo odlikovani, od mnogih zdravnikov priporočeni 315 D 40-11

Halapijev

TUBERIN

ki tuberkulozo v resnici premaga, odpravi kašelj, omiljuje bljuvanje krvi, razredčuje sluz. — Kdor se hoče osvoboditi tega zla, ali se ga obraniti, naj rabi in naroči eno vzorčno steklo za 3 K, ali eno veliko steklo za K 5.—.

Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko:

Lekar. „pri apostolu“ Budimpešta
Josefsring 64/46.

152 D 49-16

Klauderjev

„Triglav“

je najbolj zdrav izmed vseh likerjev.

Pravi in pristni Triglav izdeluje edinole

J. KLAUER, Ljubljana.

Največji napredek nove dobe!

Neobhodno potreben v pralnici Je sloviti Neobhodno potreben v kuhinji

Minlos prašek za pranje

kot en mož se ga oprijemljejo milijoni

Pristen le s to varstv. znamko.

Dobiva se v vseh drogerijah, trgovinah s kolonialnim blagom, lekarnah in trgovinah s milom.

Na debelo pri L. Minlosu na Dunaju, I. Mülkerbastel 3. 39 D 24 17

Semenska trgovina

edina na Kranjskem strokovno urejena in odlikovana, na drobno in debelo, mnogovrstnih poljskih, zelenjadnih in cvetličnih semen, katera so zanesljivo kaljiva in jamčim za kakovost. Dalje se dobe mnogovrstne cvetlice v loncih, preparirane palme, suhi venci. Na razpolago sveži venci in šopki s trakovi in napisi in vsi v to stroko spadajoči predmeti po prav nizkih cenah. Cenik za leto 1906 brezplačno na razpolago. 2614 D 10-10

Z odličnim spoštovanjem

Alois Korsika v Ljubljani.

Podpisani sl. občinstvu uljudno javi, da bo de ordiniral vsak torek

v **Štirski Bistrici**

v hotelu „Ilirija“ za zobobolne. Vsakovrstne plombe, operacije, vstavljanje novih zob in celih zobovij itd. itd.

Dr. A. Praunsels,
324 a zobozdravnik v Ljubljani.

Stanje vlog 31. dec. 1905: Preje: **Gradišče 1**, sedaj: Denarni promet od 1. jan. do 31. dec. 1905: čez 54 milj. K.
čez 11 milijonov kron. **Kongresni trg 2, I.**

Lastna glavica K 214.843-38.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po **4 1/2 %** brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vložnih 100 K čistih **4 K 50 h** na leto.

Stanje vlog 31. dec. 1905: K 11,776 625-78. Denarni promet od 1. jan. do 31. dec. 1905: 54,418 440-28.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1906.

2617 D 26-10

Dr. Ivan Susteršič,
predsednik.

Josip Šiška, knezoškofjski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, posestnik, podj. in trg. v Št. Vidu nad Ljubljano, Josip Jeglič, hišni posestnik v Ljubljani, Anton Kobi, posestnik in trg. Breg p. Borovnici, **Karol Kauschegg**, veleposestnik v Ljubljani, **Matija Kolar**, župnik pri D. M. v Polju, **Ivan Kregar**, svet. trg. in obrtne zbornice v Ljubljani, **Francišek Leskovic**, zasebnik in blagajnik Ljudske posojilnice, **Ivan Pollak**, tovarnar v Ljubljani, **Karol Pollak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani, **Greg. Šlibar**, župnik na Rudniku.

Ljubljana

Pred Skofijo 3

Josip Kordin

Ljubljana

Pred Skofijo 3

priporoča

==== svojo bogato zalogo vsakovrstnih zanesljivih semen ====

kakor: črne domače, lucerne in rudeče detelje, esparsete, velkanske rumene, rudeče in bele pese, in korenje za krmo. Raznih semen graha, vseh vrst trav: travnišnice, mešane za suho in mokro zemljo, najboljša krma za živino in konje, jesenska repa, vse vrste solate, kakor sploh vseh kuhinjskih zelišč in kmetijskih semen po nizkih cenah.

Poštnim potom izvršujejo se naročila točno in solidno.

167 26-15